

**DISSERTATIO JURIS
PUBLICI DE
VICARIATU IMPERII
NOSTRI ROMANO-
GERMANICI. QUAM...**

Johann Volkmar Bechmann, Johann
Adolph Marschall, Valenti Gonzaga

THE HISTORY OF THE
LORDS OF THE MANOR OF
WIMBORNE

IN THE COUNTY OF HAMPSHIRE
FROM THE EARLIEST RECORDS
TO THE PRESENT TIME

BY
JAMES WILSON

IN TWO VOLUMES
THE FIRST VOLUME
CONTAINING THE HISTORY
FROM THE EARLIEST RECORDS
TO THE YEAR 1500
THE SECOND VOLUME
CONTAINING THE HISTORY
FROM THE YEAR 1500
TO THE PRESENT TIME

SERENISSIMO AC POTENTISSIMO PRIN-
CIPi AC DOMINO,

DN. JOHANNI
GEORGIO II.

Saxonix, Julix, Clivix, ac Montium
Duci, Sacri Romani Imperii Electori ac Archi-
Marſchallo, Landgravio Thuringix, Marchioni Miſnix,
nec non ſuperioris ac inferioris Luſatix, Burgravio Magdebur-
genſi, Comiti de Marca & Ravensburg, Dynaſtæ in Ra-
venſtein, &c.&c.

PRINCIPI AC DOMINO MEO
CLEMENTISSIMO.

Devotiſſimam animi ſubjectionem!

ermanorum fortiffimus ille He-
ros, Carolus verè Magnus, non in-
ter poſtremas victorioſi Nominis
ſui laudes duxiſſe fertur, quod de-
bellatis Gentilibus, & Ethnicifmò
extirpatò, multas divinæ religionis Academias,
variâq; literatorum Collegia ordinare valuerit.
Tantus enim in hoc Heroè literarum favor, imò
fervor extiſſe dicitur, ut privato homini vix
major eſſe poſſit. Id quod variæ Conſtitutiones,
quæ in Capitular. Carol. M. promulgatæ ſunt,

probatum dant. Inter quas una est lib. i. c. 72.
*Hoc flagitamus vestram almitatem, ut non solum ser-
vilis conditionis infantes, sed etiam ingenuorum filios
aggregent, sibiq; socient, & ut schola legentium puero-
rum fiant, Psalmos, notas, cantus, computum, Gram-
maticam, per singula monasteria, vel Episcopia discant,
sed & libros Catholicos bene emendatos habeant. Et lib.
5. c. 55. Dignum est, ut filios suos donent ad scholam, si-
ve ad ministeria; si re foras presbyteris, ut fidem ca-
tholicam rectè discant, & orationem Dominicam, ut do-
mi alios edocere valeant; Idem confirmat Synodus Lug-
dunensis in Centur. Eccl. 9. caus. 9. c. 3. ibi: Oportet et-
iam ut sicut Dominus Imperator Carolus, Vir singularis
mansuetudinis, fortitudinis, prudentiæ, justitiæ, &
temperantiæ, præcepit, scholas constituant, in quibus &
literaria solertia, disciplina & sacra Scriptura documen-
ta discuntur. &c. Non minorem verò Gloriam
Vestra, Potentissime Elector, Domus Serenis-
sima, sibi peperit, in erigendis omnium liberali-
um artium Academiis, fundandisque Aposto-
licæ Religionis Ecclesiis. Quem enim illa Ger-
manicæ lumina, Academiæ puto Lipsiensem
& Wittebergensem, fundatorem agnoscunt,
nisi Serenissimam tot Imperatorum, Regum-
que progenetricem, Domum Saxoniam?
Quem*

Quem lumen illud Theologorum, B. Lutherum intelligo, habuit protectorem, nisi gloriosam illam *tenebrosæ Hæreseos extirpatricem* Domum Saxoniam? Quem superiori Orthodoxorum persecutione Ecclesia invenit Defensorem, nisi Vestræ, Potentiss. Elector, Serenitatis Parentem, excelsæ memoriæ! Ecquis verò innumera Serenitar. Vrà. Ecclesiis, cætuique literario gratiosa exhibita beneficia enumerare, non dicam sat prædicare, potens erit. Lubens hoc facerem, & humillima, qua Seren. Vrà. Vestræque Serenitatis Potentissimæ stirpi, Familia mea devincta est obedientia atque subiectio me, ut facerem, cogeret, modò ætatis ingeniique mei vires operi huic, quod Atlanticos supprimeret humeros, impares non essent. Tentârunt hoc ante me fratres mei tres natu majores, quorum studia à Serenitat. Vrà. Gratia haud parum sustentata scio, sed conatus eorum, quo Vram, Serenissime Princeps, Munificentiam, deprædicare humillimè susceperunt, frustra cecidisset, nisi à Gloriosa Seren. Vrà. Virtute Academicis eorum lucubrationibus plus, quam pro dignitate earum, Gratia concessum, dignaque, ut Serenissimo aspicerentur vultu, habitæ

fuiſſent ; Horum ego veſtigiiſ inhaerens, diu
multumque circumvolvo animo, qua potiffi-
mum ratione Serenitati Vrae ſubjectiffimam a-
nimi mei devotionem exprimere poſſem? quo
modo largiffimam Clementiae Veſtrae erga Fa-
miliam meam gratiam, ſubmiſſa gratitudine
mentis proſequi, Veſtramque Munificentiam
mihi ulterius conciliare valerem? Anni, prudenti-
ae capaces, nondum adſunt ; Ingenium, ob
crebram corporis afflictionem, per aliquot an-
nos graviffimis ex morbis promanantem, do-
ctrina nondum ſatis excultum ; Experientia, ob
nondum ſuſceptas peregrinationes, exterarum-
que provinciarum Jurium, ſtatutorum, mo-
rum, nondum comparata ; Hiſce omnibus, quae
humillimi mei conatus capacem me quodam-
modo reddere valerent, ego deſtituor. Nil igitur
amplius mihi relictum, quam ut Ser. Vrae.
Clementiffime Princeps, per exiguas haſce pa-
gellas devotiſſimam meam voluntatem decla-
rarem, ejuſdem vero impotentiam & debilita-
tem humillime excuſarem. Veſtram igitur,
Potentiſ. Elect. Gratiſſimam Clementiam
ſubjectiffimis precibus rogem, venererque, ne-
ceſſe eſt, ut eaſ, ſubmiſſae devotionis meae inter-
pre-

pretes, quas ad Augustæ sedis Vrae limina nunc
 fisto, Gratiose audire, voti que sui humillimi par-
 ticipes reddere velit. Hoc si impetravero, ni-
 hil erit animi mei, quod pro Vestra Principum
 Maxime, Vestrae que Serenissimæ Familia, pe-
 renni conservatione Deum Ter. Opt. Max. non
 implorabit, nihilq; erit virium mearum, quod
 ad Vrae Ser. servitia humillima à me non adhi-
 beatur. Sic Vivat! Potentissime Princeps, Se-
 renitas Vestra: valeat! vigeat! eam Deus diutis-
 simè servet!

Potentissima Serenitatis Vestra

Devotissimus ac subjectissimus

JOHANN. ADOLPH. Marschall.

I. N. D. N. J. C.

PRÆLOQUIUM.

Vicariatus Vicariorumq; originem antiquissimam esse, vis vocis ipsa ostendit, vicarium namq; dici omnem, qui vice alterius fungitur, nemo negabit; Nobis verò animus non est, promiscue de illis agere, sed sufficiet, *de eorum, qui ad imperii clavos sedent, vicariis quid dixisse*; Sed nec hos omnes tangere nobis licebit, cum alioquin exempla, tum sacra, in Republ. Israëlitarum; tum profana in primis Monarchiis; Assyriorum, Persarum & Græcorum, non deessent, nisi temporis & paginarum, huic dissertationi destinatarum angustia prolixam eorum enarrationem excluderet. Proinde discursum hunc dispescemus in partem generalem & specialem.

Pars Generalis

exhibet

CAPUT I.

In quo occurrit definitio.

Nominalem non curo sollicitè, quia difficultatem nullam sapit, cum enim VICARIUS dicatur is, qui

qui vicem alterius gerit, *C. 1. d. off. vic. in 6.* Vicaria potestas erit, quæ vice ejus, qui ordinariam habet, ab aliquo exercetur: Varia verò cum sint officiorum negotiorumque gerendorum genera; varii etiam erunt vicarii: alii in negotiis extrajudicialibus, iisque tum Sacris, de quibus, *t. s. de offic. Vicar. X. & in 6.* tum profanis, quales possunt esse mandatarii; Alii in judicialibus, ex parte vel litigantium; qui procuratores vocantur. *pr. Inst. d. iis per quos ag. poss.* Vel iudicis; quibus scilicet Judex aut Magistratus Jurisdictionem vice suâ exercendam, mandat, quales sunt mandatarii *Judict. t. s. ff. d. off. ejus cui mand. 7. dicit.* Hujus generis etiam sunt Jure Canon. Judices delegati. *tit. X. d. off. & potestat. Jud. deleg.* Judices dati. *l. 18. pr. l. 46. d. Judic.* Judices speciales *l. fin. d. off. Proc. l. 5. de off. presid.* Porro constituuntur aliquando in perpetuum, ut semper, quandocumque opus sit vicem ordinarii gerere, adsint; quales erant Legati Proconsulum. *tit. d. off. Proc. & leg. & in c. 3. & ulsi. X. d. off. Vicar.* Aliquando verò ad tempus saltem. Sed hos omnes latius recensere contra scopum nostrum foret. Realem verò definitionem quod attinet, libethanc tradere: Quod Vicariatus sit; Jus representandi, sustinendique vices alterius, ordinariam potestatem habentis.

Ponunt alii generis loco spatium temporis: sed ita relatio sit ad tempus, quando vicarii constituuntur, non ad personas ipsas, earumque potestatem.

B.

Penimus.

Ponimus Jus, i.e. facultatem Juris, vel ab ipso ordinario concessam, vel ab alio, qui utrumque: ordinarium & vicarium constituere valet.

Cum ponimus verba: ordinariam potestatem: Innuere volumus, nos non de omnibus, qui quocunque modo Vicarii dici possunt, hic acturos; sed de eorum saltem, qui potestatem & Jdictionem habent.

Verbis: repræsentandi &c. generaliter positis, significamus: Vicarios hic intelligi non saltem defuncti, sed omnium, officium suum vel per absentiam, vel aliam ob causam obire impeditorum. Ex his verò etiam illos saltem attingemus, qui in Romanorum Monarchia tali titulo potestateque ornati fuisse videntur. In generali verò hâc parte percurremus Imperium Romanis adhaerens, usque tum illud Germanis cesserit. Id quod commodissimè fieri posse arbitramur, si diversos ejus Status consideramus. Tres verò à plerisque fieri videmus: Regium, Popularem & Monarchicum.

Primum de Regio in

CAP. II.

Regium vocant, quo Majestas penes Reges, quorum primus Romulus, ultimus Tarquinius superbus, erat. Hic primò occurrit Interrex: Qui defuncto Rege, antequam novus crearetur, regiâ cum potestate & insignibus Imperio præerat. Hujus originem vetustissimam esse, ex *Dionisio lib. 2.* constat. Qui sequenti, inquit, anno, post Romuli scil. obitum, nemo Romæ regna-

dit,

6
vit, ad novum Interregum Magistratum aetate admi-
stratione Reipub. in modum hunc: Ducenti patres conscripti,
ex quibus Senatus à Rege Romulo constitutus erat, distributi
in Decurias, Decem viris sorte committebant urbis Imperium.
Hi non simul, sed unus post alium quinque diebus lictores habe-
bant, ceteraq; insignia regia, qua, ceu per manus tradeban-
tur à primo deinceps, usq; ad ultimum: tum quinqueduanus
ille Magistratus migrabat ad sequentem Decuriam, & inde
rursum ad alium. &c.

Secundo loco pono Praefectum urbi, non illum,
qui ab Augusto coepit ordinari, de quo infra quid dicen-
dum, sed eum qui Regibus ob bellum ab urbe ab-
sentibus, creari solitus est. Hunc Romuli tempore
coepisse, testis est Tacitus qui lib. 6. c. 11. *Annal. antea*, inquit,
profectis domo Regibus ac Magistratibus; ne urbs sine Imperio foret, in tempus deligebatur, qui jus redderet ac subditis moderaretur, feruntq; à Romulo Dentrem Romulium, post abs Tullo Hostilio Numam Marcium, & ab Tarquinio superbo Spurium Lucretium impositos. &c.

CAP. III.

De Vicariis in statu Romanor. libero.

Regibus ejectis sub primis Consulibus temporibus
eodem Vicarios creari, mos erat. Nam cum
Magistratus ordinarii abessent, & comitiis interesse non
possent, sive vitio creati abdicassent, neque placeret Di-
tatore[m] dici, tum res ad interregnum veniebat:
Et hi interreges, qui sub consulibus erant, eodem mo-
do quinqueduanum habebant magistratum, ut illi superi-
ores; Sicut ex Cic. lib. 7. *famil. ad Trebat.* probat Rosin. lib. 7.
antiquis. Romanarum c. 16. Iisdem temporibus antequam

10. Prætor Urbanus ordinaretur, supra dictus Præfectus urbi
 solebat eligi: Sic enim *Dionys. lib. 7. Ejectis autem Regibus,*
 inquit, *etiam à Consulibus, ante institutam Præturam quoti-*
die seung, ipsis ad bellum proficiscendum erat, Præfecti ur-
bis declarabantur, & domi relinquebantur, qui absentibus
 15. *Consulibus munus consulare in urbe obirent & Jus dicerent,*
 de quo etiam *l. 2. §. 33. d. O. J.* Et hic Magistratos Teste
Rosino. lib. 7. antiquitat Romana. c. 15. non ut alii Magi-
 stratus in Comitiiis, sed à Consulibus eligebatur, ha-
 bebatq; absentibus Consulibus, vel legibus ferendis,
 20. vel iudicio exercendo, Jus Centuriaris Comitiiis cum
 populo agendi. Desiit verò creari hic Magistratus, post-
 quam Prætor urbanus ordinari cœpit, cuius mentio in
l. 2. §. 27. d. O. J. Non intelligo hic Prætores, statim post
 ejectos Reges creatos, quo nomine Consules fuisse pri-
 25. mum designatos, patet ex *Novell. 25. præfat.* eò quod po-
 pulo præirent, summæque rei præessent. *Varro. lib. 4. de*
ling. Latin. Sed eos puto, qui avocatis belli causà Consu-
 libus *An. urb. cond. 380.* institui cœperunt, qui & ipsi ob
 id initio Vicariam potestatem habuisse non incon-
 30. cinnè dici poterant; cum vice Consulū, ab urbe absentiu-
 um, Jus in urbe dixerint. *d. l. 2. §. 27. d. O. J. consentit Liv.*
lib. 6. vid. Rosin. lib. 7. antiquit. Rom. c. 11.

Usitatum nihilominus etiam hoc tempore erat, ut
 Consulibus latinarum feriarum (de quarum origine
 35. *Dionys. Halicarn. lib. 4. in histor. Tarquin. superb. vid. etiam*
Liv. lib. 32. 37. 41. Varro. lib. 59. d. ling. latin. Rosin. lib. 4. an-
tiquit. Rom. c. 27.) extra urbem celebrandarum causà,
 absentibus, crearetur Præfectus urbi, qui saltem tem-
 pore latinarum Jus in urbe reddebat. *l. 2. §. 33. d. O. J.*

40. *Vid. Aut. Gell. lib. 14. c. ult.*

CAP

De Vicariis in statu Roman. Monarch.

Tandem introductâ à Cajo Julio Cæsare, ejusque
 successore, Augusto, Republ. Monarchicâ, interre-
 gum nulla amplius fit mentio. Præfectus urbi quidem
 ab Octavio Augusto ex Consilio Mecænatîs restitutus di-
 citur apud *Sveton. in August. c. 39. Dion. lib. 52. Georg. Eber-*
lin. d. O. J. c. 31. Verum, hic non ut superiores per absen-
 tiam demum Magistratuum Remp. administrabat, sed or-
 dinarius Magistratus in urbe & extra eam, usque ad cen-
 tesimum milliarium omnem ferimè Jurisdictionem exer-
 cebat, ut patet *ex l. 2. ff. d. offic. Præf. urbi. vid. Pancirol. 10.*
notit. Imp. occident. c. 4. Non tamen Præfectus urbi la-
 tinarum causâ, statim esse desit, sed sub Augusto &
 seqq. aliquot Imperatoribus adhuc fieri consuevit. teste
Rosin. lib. 7. antiquit. Rom. cap. 14. fin.

Sub eodem Augusto instituti sunt Præfecti Præ-
 torio, quibus initio quidem militaris saltem pote-
 stas & cura competeat; præerat enim hic Prætorio
 (cujus appellationis rationem vid. *apud Acon. Padian.*
quem allegat Rosin. lib. 7. antiquit. Rom. c. 37. & Dn. D. Struv.
ad. tit. d. offic. Præf. Prætor.) seu Tentorio Principis &
 militibus prætorianis, seu quos Imperatores ad sui custo-
 diam allegerant; ejusque ex consilio cuncta in bello gu-
 bernabat Princeps, utpote cui præstabat id, quod Romu-
 lo Tribunus Celerum. *l. 2. §. 15. d. O. J. Consuli le-*
gatus, Quæstor Prætori, Magister militum Di-
statori d. l. 2. §. 10. d. O. J. obque hanc immensam po-
 tēstā

- rostatem duo sunt creati, ut sibi invicem obstarent, si quid
 novi alter moliretur. *Dion. l. 55*; successu verò temporis
 etiam civilia negotia tractare cœperunt summo
 30. cum Imperio, ita, ut vice sacrâ judicantes *l. 16. d. appellat.*
Cod. Theodos. Provinciasque sibi subjectas gubernantes,
 Proximâ Principe, imò ejus Vicarij haud malò
 dici possint. *Cassiodor. lib. 6. variar. Epist. 3.* Etenim
Regnavit
Anno Cbr. Imperator M. Antonius (referente *Capitolino in M.*
 163. 35. *Anton.*) cœpit secum habere Præfectos Prætorio;
 quorum autoritate & periculo Jura dictabat. Post eum
 Ann. 180. Commodus Imperator, ut ipse deliciis vacaret, Per-
 ennio, Præfecto omnes curas commisit. *Lamprid.*
 Ex quo in tantum aucta est potestas, ut forma genera-
 40. lis ab iis data vim Juris haberet, juxta recriptum
 Ann. 222. Alexandri in *l. 2. C. d. off. Præf. Præf.* sicut à sententia
 eorum appellari non licebat, ut testis est *Arcadius Cha-*
 Ann. 244. *rissius* (qui sub Philippis Imper. vixit) in *l. un. d. off. Præf.*
Prætor. Cumque hæcenus plerumque saltem unus, ali-
 45. quando verò duo, rarò tres, ut sub Commodò re-
 fert *Lamprid.* crearentur; invadentibus fines Imperij Ro-
 mani Barbaris, plures pluribus Provinciis sunt assignati.
 Ann. 225. Sic sub Decio alius dicitur fuisse Orientis; sub Vale-
 Ann. 253. riano alius Illyrici & Galliarum; sed hi non erant cer-
 Ann. 306. 0. ti, nec perpetui. Tandem Constantinus, contra quem
 Prætoriani pro Maxentio stabant, post victum & occisum
 Tyrannum, castro prætorio diruto, cohortes prætorianas,
 & cum illis Præfect. prætorio exauctoravit; sic tamen, ut
 eorum potentiam diminueret, pro duobus quatuor
 consti-

constitueret, & civilia saltem negotia tractare jube. 55.
ret. Sic enim Zosimus lib. 2. Cum essent, inquit, duo
praefecti Praetorio, qui hoc officium communiter gerebant, nec
palatini tantum ordines eorum curâ potestateg, gubernabantur,
sed etiam ii, quibus Urbis commissa erat custodia, &
quotquot in omnibus limitibus erant collocati. Hic enim Prae- 60.
fectorum Praetorio Magistratus, qui post Imperatorem se-
cundus existimabatur, annonas erogabat, & contra discipli-
nam militarem admissa convenientibus poenis corripiebat.
Constantinus autem (diviso Imperio in Orientale &
Occidentale. Vid. Pancirol. not. Imp. occident. c. 1. transla- 65.
tâque sede Imperiali Constantinopolim) hunc Magistratu-
m in quatuor Imperia (duos Praefectos Praetorio
Orienti, totidem Occidenti praefecit) dispersit. Nam
uni praefecto Praetor. 10. (qui Orientis dictus, & nu-
mero Provinciarum atque auctoritate eminens, primus 70.
appellabatur. Pancirol. Comment. in notit. Imp. orient. c. 7.)
totam Aegyptum cum Lybia, Pentapoli & Orientem ad Mesopota-
miam usq, & praeterea Cilices, Cappadoces, Armenios,
oramq, maritimam totam à Pampylia Trapezuntum usq, &
usq, ad castella propter Pysidem sita, tradidit eidem & Tra- 75.
cia commissa, & Mysia, Aemac Rhodopes ac Doberi oppidi si-
nibus circumscripta, praeterea Cyprum adiecit, & Cyclades In-
sulas, Lemno & Imbro & Samothracia exceptis, (haec omnes
Provinciae erant divisae in quinque latas Diaceses,
puta Orientem, Aegyptum, Asiam, Pontum & 80. An. 456.
Thracias, quas etiam recenset LEO in l. 1. C. ut nemo ad
suum Patrocin. ac ZENO in l. 10. C. d. num. Quibus singulis
praerant magistratus majores, Praefecto Praetorio tamè sub-
jecti,

- jecti, ut Proconsul Asiæ, vid. *Panciroi. not. Imperii ori-*
 85. *ent. c. 101.* sub quo tres Provinciæ, earumque Præsides:
 Comes Orientis. vid. *Panciroi. d. l. c. 104.* sub quo XV.
 Præfectus Augustalis, s. Ægypti. *Panciroi. d. l. c. 117.*
 Sub quo VI. Tres Vicarii. de quibus *infra*; ut Asiæ,
 Sub quo VIII. Ponticæ; sub quo XI. Thraciæ; sub quo
 90. VI. Provinciæ: sic numero XLIX.) Alteri qui Illyrici scil.
 orientalis, aliud est occidentale, vid. *Panciroi. Comment.*
in not. Imp. orient. c. 23. vocatus, & priori quodammodo
 adjunctus) Macedones attribuit, & Tethalos atq. Cretenses,
 ac Græciam & circumjacentes Insulas, Epyrum utramq., Il-
 95. lyricos, Dacos, Triballos, & Pannonias, ad Valerium usq. &
 Mysiam superiorem. (Hæ omnes provinciæ erant divise
 in duas Diæceses plurium provinciarum, quibus præ-
 erant duo Vicarii; alter Macedoniæ, sub quo erant
 VI. provinciæ; alter Daciæ, sub quo V. Provinciæ.) Tertio
 100. (qui appellabatur Italiæ & Africæ; primusque erat in
 occidente. Vid. *Panciroi. not. Imp. occident. c. 2.*) totam
 Italiam & Siciliam & circumjacentes Insulas, Sardiniam,
 Corsicam, Africam à Syrtibus Cyrenem usq. (Provinciæ huic
 Præfecto assignatæ variabant; sub Juliano Apostata,
 105. teste *Ammiano. lib. 26.* erant tres nobiles diæceses; ut-
 puta: Italia; sub qua erant Provinciæ XVII. quarum X.
 gubernabantur à Vicario Romæ; reliquæ VII. à Vica-
 rio Italiæ, de quibus *infra*. Illyricū, occidentale scil. con-
 tinens VI. Provincias, quibus præerat Vicarius Illyrici.
 110. *vid. inferius.* & Africa, itidem VI. Provincias compre-
 hendens

hendens, una parebat Proconsuli, de quo vid. *Panc. not. Imp. occ. c. 47*; reliquæ V. Vicario Affricæ, de quo *infra*. Quarto (Galliarum dicto. vid. *Panc. not. Imp. occ. c. 3.*) *Transalpinas, Celtas, & Hispanos, cum Insula Britannica commisit.* (Quæ in tres Diæceses divisæ, quibus 115 præerant totidem Vicarii. 1. Hispaniæ, sub qua VII. Provinciæ. 2. Galliarum, sub quibus XVII. Provinciæ. 3. Britanniæ, quæ in V. Provinciis divisæ, de quibus *isidem inferius*) *Hæc ratione divisæ præfectorum Imperio studiosè conatus est, aliis quoq; modis eorum potestatem im-* 120 *minuere. &c.*

Sed quo progredior? nunquid ad nos prolixa hæc Antiquitatum historia? Sic censeo. Præterquam enim quod ex pristinâ illa Imperii Romani dignitate præsentis Reipubl. notitiæ non parum lucis accedat, à scopo no- 125 stro alienus non sum, dum probatum eo, Præfectos illos Prætorio, haud male Vicarios Imperatorum dici posse. Ecquid enim ex sublimi eorum dignitate aliud æstimari potest, quam Imperatoriâ, vicariâ tamen potestate eos Diæceses sibi suppositas gubernâsse, quas im- 130 mensam ob amplitudinem, distantiamque terminorum, Ipsi Imperatores, non poterant coercere? haud secus atque hodiè eâdem de causâ videmus Vicarios à Regibus in regna, provinciasque à sede principali remotiores missos, obque id Titulo Vice-Regis decoratos. Ut 135 ut enim potestas eorum non ubique, & sub omnibus Imperatoribus eadem fuerit, magna tamen & sublimis semper illa fuit: aded ut à Justiniano in *l. 1. §. 1. C. d. off. Præfect.*

fect. Præ. Affr. maxima potestas prætoria appelleretur.
140 Titulis etiam ab Imperatoribus ornabantur variis: ut
Magnitudo Tua, Sublimitas Tua; Ab Imp. The-
odosio, Valentiniano & Arcadio in *l. 3. C. d. off. Præ-*
fect. Prætor. Orient. Magnificentiæ Vestra, Celsitudo
Vestra. in *l. 2. C. d. offic. cor. qui vic. alie.* & à Justiniano
145 in *l. 1. §. ult. C. d. offic. Præf. Præ. Affri.*

Sed quicquid de his, eorumque Titulis, & Appella-
tionibus; Multos tamen sub iisdem Vicarios fuisse, ex-
pressèque ita vocitatos esse, exinde constar. Hi namque
Vices Præfectorum gerebant. *l. 1. §. 4. d. legat. 3. l. 19.*
150 *C. d. appellat.* iisque præsentibus privati erant, teste *Ambr.*
in Epist. ad Coloss. c. 2. Creabantur verò à Principe, unde
Vicarii Augustales vocantur à Juliano Imperato-
re, in *l. ult. C. de iis qui per met. Jud. non appell.* & vice sa-
crâ sententiam dicebant. *Cassidor. lib. 6. Variar. d. Vicar-*
155 *Præf. Urb.*

Erant autem eorum, ut supra dictum, quidam in O-
riente; ut 1. Asiæ, qui in Asia minore, cis Taurum
octo provincias regebat, ut erant: Pamphylia, Lydia, Pi-
sidia, Lycaonia, Phrygia Pacatiana, Phrygia salutaris, Ly-
160 cia, Caria. Hunc verò Justinianus sustulit, mutato no-
mine in Phrygiæ pacatianæ Comit. *Nov. 8. c. illud*
tamen. 2.

2. Ponticæ Diæceseos, ut appellatur in *l. un:*
C. d. Comit. & Tribun. Schol. unde cum Provincias tenebat:
165 ut Bythiniam, Galatiam, Paphlagoniam, Honoriadem,
Galatiam salutarem, Cappadociam utramque, Heleno
pontum,

pontum, Pontum Polemoniacum, Americam primam,
 & secundam. Fuit etiam hic Præses Galatiæ primæ,
 sed Justinianus eum itidem abrogavit, substituto nomine
 Comitum Galatiæ primæ. *Nov. 8. c. hoc a. 3. eun-170*
 dem tamen restituit in *Edict. 8. d. pontici tract. Vicario.*
 3. Thraciæ Diecœseos, qui præerat VI. provinciis, ut
 Europæ; Thraciæ (speciatim dicta. Vid. *Panciroi. d. notit.*
Imp. Orient. c. 132.) quatuor Præsibus Hæmi Montis;
 Rhodopæ, Mæliæ secundæ seu inferiori, & Scythiæ. Huic 175
 quoque sublato à Justiniano Prætor Thraciæ substi-
 tutus est. *Nov. 26.* 4. Macedoniæ, sub quo VI. Provin-
 ciæ: Macedonia prima, Creta, Thessalia, Epirus vetus,
 Epirus nova, & pars Macedoniæ salutaris. Imperante
 Gratiano, (sub quo mentio fit hujus Vicarii. in *l. 6. C. d. 180 an.*
feriis.) Macedonia à Barbaris vexata fuit, à Theodosio 337.
 M. liberata; mox verò penitus amissa, adeoque Justi-
 niani tempore ejus nulla fit mentio, licet sub Imp.
 Leone, & Zenone officium ejus adhuc describatur in *an. 473.*
l. ult. C. d. divers. offic. lib. 12. 5. Daciæ (novæ scil. seu in-185
 ferioris, nam vetus illa jam Galieni tempore amissa fuit,
 ab Aureliano verò postea planè devastata. Vid. *Panci-*
rot. not. Imp. orient. c. 138.) quæ V. Provincias habebat;
 Duas Dacias; Mediterraneam, cujus mentio in *l. 4. C. d. me-*
tall. 5. Ripensem, cujus mentio in *l. 8. C. d. inoff. testament. Mæ: 190*
 siam primam, Dardaniamque. *d. l. 4. C. d. metall.* & Præva-
 litanam, hujus meministi *Nov. 11.* & appellatur Justiniana.
Nov. 131. c. 3. Cui jungebatur pars Macedoniæ salutaris.

Hi erant Vicarii in Oriente. In Occidente oc-
 currunt 1. Vicarius Urbis Romæ, cui ex sedecim. 195

Italiae Provinciis decem suberant, ut: Campania, Tu-
 scia, Umbria, Picenus Suburbicanus, Sicilia, (quæ omnes
 à Consularibus gubernabantur.) Apulia, Calabriaque,
 Brutorum, & Lucania (quibus præerant Correctores)
 200 Samnium, Sardinia, Corsica, & Valeria (quæ Præsidi-
 bus suberant.) Hujus in *Cod. Theodos.* crebra fit mentio. in l. 2.
d. incest. nupt. l. 21. d. appellat. l. 77. d. Decurion. l. 6. ad Leg.
Jul. d. adulter. Diciturque causas civiles & criminales vi-
 ce sacræ, i. e. jussu Principis, non solum in urbe, sed et-
 205 iam extra, intra quadragesimum lapidem judicasse. *Cas-*
siodor. in form. Præf. Urb. & in form. Vic. Urb. 2. **Vica-**
rius Italiae, cui reliquæ VII. Italiae Provinciæ, ad occi-
 dentem sitæ, suberant, sub duobus Consularibus; quo-
 rum unus præerat Venetiæ, Istriæque; alter Æmiliæ, Li-
 210 guriæ & Flaminiae cum Piceno; & tribus Præsidi-
 bus scilicet. Alpium Cottiarum, Rhetiæ primæ & secundæ. Hujus
 mentio fit in l. 1. *C. si quis eum cui tut. l. 3. C. d. agric. & Cens.*
& Cod. Theodos. l. 4. d. privil. eorum qui in sacr. palat. mil.
 215 *l. 3. d. curs. publ. l. 10. d. lustr. collat.* 3. **Vicarius Illyrici**
 (occidentalis scilicet vid. *Panciroli. notit. Imp. occid. c. 23. &*
c. 63.) cui VI provinciæ parebant: Pannonia prima, nunc
Austria dicta, & secunda, nunc *Bosnia & Servia*, Noricum
 mediterraneum, & Ripense, Savia. nunc *Croatia* & Dal-
 220 *matia*. Hujus verò, cum sub Theodosio Juniore ut &
Valentiniano & Marciano Imper. Illyricum maxi-
 mam partem ab Hunnis à vastaretur, teste *Paulo Diacono*
lib. 14. 15. mentio Justiniani tempore non fit.

4. **Vicarius Africae**, qui V. Provincias tenebat: By-
 225 zantium, (cujus mentio in l. 1. *C. de off. com. rer. priv. l. 25.*
C. d. Decur.) Numidiani, (cujus legati mentio in l. 7. *d.*
de gas.

legat. prest. contr. tab. bonor. poss. l. 28. C. d. adulter.) Tri-
 politanam, Mauritaniam Sitifensem, & Mauritaniam
 Cæsaream. Alii addunt sextam; Africam propriè dictam.
 Hujus Vicarii mentio fit in *l. 2 c. d. lucr. advoc. sub Con-* 330
stantino. l. pen. C. d. dilat sub Juliano. in *l. 7. C. d. adi-*
fic. priv. sub Valentiniano. l. 6. C. d. annon. & trib. l. 8.
C. d. J. fife. Occupata verò à Barbaris Africâ, Vicarius
 hic desiit, imprimis tempore Genserici, qui totum fer-
 mè Occident. Imper. delevit. Justinianus verò post an- 235
 num 95. Africam à Wandalis recuperavit, & in-
 propriam præfecturam prætorianam mutavit. *t. t. C.*
d. off. Præf. Præf. Afr.

V. Vicarius Hispaniarum, sub quo VII. Pro-
 vincia, à Constantino factæ, erant: Lusitania, Betica, 240
 Gallacia, Carthaginensis, Tarraconensis, Tingitana, & Ba-
 learis. Mentio fit hujus Vicari: sub Constantino. in *l. 2.*
C. ubi Senat. vel Clar. l. 16. C. d. donat. ante nupt. l. 14. C. d. fid.
instrum. sub Arcad. & Honor. in *l. ult. C. quorum bonor.*
 Sed & hæ Provincie partim à Barbaris occupatæ Justini- 245
 ani tempore tenebantur.

VI. Vicarius Galliarum; qui XVII. Provincias, in
 quas Gallia à Constantino divisa erat, tenebat. Vien-
 nensem, Lugdunensem, Germaniam primam & secun- 250
 dam, Belgicam primam & secundam, Alpes maritimas &
 Pænninas, Maximam Sequanorum, Aquitanicam pri-
 mam & secundam, Novem populanam, Narbonensem
 primam & secundam, Lugdunensem secundam & terti-
 am, Lugdunensem Senoniam. Vid. *Panc. Nat. Imp. Occid. 155*

c. 68. Cæterum Ann. C. 408. Wandali & Alani Rheno
trajecti intrarunt Gallias, & sexennio post, Gothi, sub
Rege Ataulpho. Hos secuti Burgundiones, & de-
mum Franci, quorum Dux Feramundus primus se
260 Franciæ Regem appellavit. An. 420. Tandem Clodo-
veus, Syagrii, Egidii filio, Præfecto Præt. occi-
so, Imperii Romani milites & Magistratus Gallias peni-
tus expulit.

VII. Et ult. erat Vicarius Britanniae, in V. Pro-
265 vinc. à Constantino divisæ, sunt: Maxima Cæsariensis,
Valentia, Britannia prima & secunda, & Flavia Cæsari-
ensis. Sed & hæc Diæcesis Justiniani tempore, Imperio
Romano non amplius parebat. Hujus ergo Vicarii men-
tio sub eo non fit.

270 Atque hæc dicta sunt de Vicariis, Vicariæve
potestate decoratis in Imperio Romano anti-
quo, usque ad tempora fermè Justiniani Imper.
& paulo post ipsi. Nam seqq. sub Imp. Romanum
Imp. nimium quantum diminutum fuit. Occidentale
quidem jam ante Justinianum decrescere, & tantum
275 non deleri cœpit, imprimis cum post Valentiniani, qui
in Occidente sedem habuit, obitum, Italia (in qua unica
fermè Occid. Imp. tunc temporis hærebat, utpote Africâ
à Wandalis, Galliâ verò à Gothis, Francis, & aliis popu-
280 lis jam occupatis) ab Odoacro, Herulorum, postea
verò Italiæ Rege dicto, occuparetur. Sigon. lib. 15. Et
quamvis Justinianus illud quodammodo restaurâsse
videretur, hinc præfecturæ Italiæ mentio fit in Nov.
70. c. 1. Maxima tamen pars Italiæ mansit sub Barbaris Re-
gibus,

gibus, usque ad Pipini, ejusque Filii, Caroli M. Regum Franciæ, tempora; a quibus tandem cum Occidentali Imp. ad Germanos translata est. Orientale verò post Justinianum aliquandiu floruit, sed sub Heraclio diminui cœptum. Vid. *Marsil. Patavin. d. transl. Imp. c. 3. Pandulph. de Columna, de transl. Imp. indies magis magisque decrevit, donec tandem ab acer- bissimo Christiani nominis hoste penitus occupatum & deletum fuerit.*

Tandem (penè omissem) Vicariorum, & quidem universalium, locum obtinent, ac proinde Regi Romanorum hodiè eligi solito, comparari possunt, CO-295 adjutores seu Coimperantes, quos Imp. Romani sibi adungere solebant: Ita Marcus Antoninus Philosophus (quem providentissimum Principem & Juris religiosissimum vocat Papinianus in *l. unum ex familia. 67. ult. d. legat. 2. & consultiſſimum Imperatorem Gordianus in l. 3. C. d. testam.* Item prudentissimum, sanctissimum ac Philosophiæ plenum Imp. Justinianus in *l. cum Silanianum. 11. C. d. his quibus ut indign.*) Antonium Verum, Fratrem ad Imperii partem adscivit *An. C. 163. Jul. Capit. in M. Ant. Philosoph. ibi. Antonius fratrem sibi participantem, post excessum D. Pii à Senatu coactus regimen publicum capere, in Imperio designavit, quem Luc. Aurel. Verum Commodum appellavit, Casaremq; atq; Augustum dixit, atq; ex eo pariter ceperunt Rempubl. regere; tuncq; primum Romanum Imp. duos Augustos habere capit & c.* Hi sunt illi 310 Imp. qui in LL. divorum fratrum nomine veniunt.

l. 3. §. f. d. test. l. divi fratres. d. pæn. l. 2. pr. d. effract. Si-
mili modo videmus in inscriptionibus LL. Cod. duorum
sæpè pluriumque Imp. nomina poni. (cujus rei ratio-
315 nem vid. ap. Gothofred. Discurs. histor. ad L. quis quis. §.
c. ad L. Jul. Majestat.) Sic aliquando Gratianus, Va-
lentinianus, Theodosius & Arcadius Imp. simul
nominantur. *V. l. 1. C. d. offic. Magistr. milit. Jung. l. 2. C. d.
offic. Magistr. offic. l. 4. C. de offic. Pr. Urb. l. un. C. d. bis qui*
320 *ad statuas confug. l. 3. C. d. off. Præf. Præf. Orient. l. 5. C. d. divers.*
rescript. l. un. C. d. sc̄f. & c. Sic Justinianus ab Avuncu-
lo suo Justino in Imperij consortium adoptatus legitur.
V. l. 2. C. de mandat. Princip. Appellantur hi à scriptoribus
adminicula aulæ, subsidia dominationis, Illustri-
325 bus quoque titulis salutabantur: Principes juventu-
tis; heredes & consortes Imperij; Augusti & Cæsa-
res; Germanici; temporibus Justiniani; Nobilissi-
mi Vid. *Henricus Zöllner. d. Reg. Rom. Elect. Concl. s. lit. E.*
Tantum de parte Generali.

PArtem Specialem exordiemur à Carolo M. Pipini, r
 Francorum Regis Filio, cujus virtute occidentale Im-
 perium (orientali tum præerat Constantino Porphi-
 nogen. ejusque mater, Irene) cum Italiâ (quod enim
 de Constantini donatione, Sylvestro Papæ facta, s
 Papiçulæ adultores circumferunt. *Vid. Ulrich. Hutem. in
 IDEM. LAURENT. VALLA. PATRICII. ROMANI. DONAT. AD LEON. X.
 Pontificem, præfat. commentum magis est, quam ut spe-
 ciem ullam veritatis habeat. Vid. Laurent. Valla, Patricii
 Romani de falso credita Constant. Donat. Declamatio. Arni- 10
 fa. c. 6. d. Donat. Constant.) non ad Gallos, ut opinatur
 Tholof. lib. 7. d. Republ. c. 10. Bodin. in method. hist. c. 6; sed ad
 Germanos. *Michael Coccin. d. Imper. à Græciæ ad Germ.
 transl. Arnisa. lib. 7. d. transl. Imp. translatum, amplif-
 simisque limitibus terminatum; aded ut non solum ea, 15
 quæ antiqui occidentalis Imperii erant, maximam par-
 tem complecteretur; Verum etiam variis Regnis & Pro-
 vinciis antea invictis, auctum fuerit. Vid. Limn. d. J. Publ.
 lib. 1. c. 9. Zachar. Viator. d. causis exemt. Imp. concl. 1. Quan-
 vis verò sub Impp. Germanis, diversa à Romanis regi- 20
 mine Republ. administraretur. *Vid. late Christoph. Leb-
 Chron. Spirens. lib. 2. c. 1. & seqq.* Vicariorum tamen or-
 dinatio tantum abest, ut Germanis fuerit incognita, ut
 potius majori dignitate Majestateque fulgere videan-
 tur, quàm Romanorum illi. De horum itaque Majestati- 25
 co regimine pro ingenii mei viribus dicendum proposui.**

Membra verò, seqq. constitui posse arbitro.

D.

I. Expo,

I. Exponet Definitionem Vicariat us, Vicariorumque di-
30 visionem. II. Personas Vicariatum gerentes. III. Tem-
pus exercendi Vicariatum. IV. Locum ubi Vicariatus ge-
ritur. V. Ipsam Vicariorum potestatem. VI. Vicariatus
finitionem, quæque eam insequuntur.

CAP. I.

De Definitione Vicariatus, Ejusque
Divisione.

I Generalem superius traditam ~~Definitionem~~ huc
applicaturi dicimus: Vicariatum esse Jus Imperatoris
demortui, vel per absentiam, aliamque gravif-
simam causam impediti vices sustinendi, certis
personis ex L. Imperii competens. Cum dicimus:
5 JUS: eadem nos movet ratio, quæ superius: Vicariam
enim hic potestatem, Jure competentem describere, non
tempus saltem, quo Vicarii existunt, indigitare volumus.
Verbis: per absentiam, aliamque gravissimam
causam impediti: exprimitur tempus, quo actu ex-
10 ercetur hoc Jus, de quo in cap. 3. Porro verb. VICES SU-
stinendi: innuunt potestatem ipsam, de qua c. 5. Verbis:
certis personis: notatur, non promiscuè hodiè assumi,
ut olim in Vicarios, sed dignitatem hanc esse certis per-
sonis annexam, ut ex c. 2. constabit. Tandem verba:
15 ex L. Imperii: significant: singularem planè in nostro
Imperio esse potestatem Vicariatus, secundum Imperii
LL. (Auream B. scil. illaque privilegia & consuetudines
quibus Vicariatus in nostro Imperio fundatur, sicut ex
dicens

dicendis apparebit) suscipiendam, administrandam & finiendam, longeque aliam esse à pristina illa, de quibus in 20 generali parte dictum, Vicariorum conditione.

Dividi potest ratione subjecti in Universalem; quæ Regi Romanorum, Imperatore vivente, electo, nec non Scenifis. Electoribus; Palatino & Saxoni, in universo Imperio competit; & specialem, quæ aliis 25 quibusdam Vicariis in suo specialiter assignato Imperii districtu decernitur. Sicut id clarius patebit ex seq.

CAP. II.

De Personis Vicariatum Gerentibus.

Duplices plerique faciunt Vicarios; Universales, & qui sunt: Rex Romanorum & EE. Palatinus & Saxo; atque Particulares, qui in quibusdam Provinciis hoc titulo decorati cernuntur. Arrogat quidem vacantis Imperii Vicariatum sibi Pontifex Romanus. *c. licet. 10. d. for. compet. c. ad Apostolica. 2. de sent. & re judic. in 6. Clem. 1. d. Jjur. Cui adstipulantur, præter Bellarm. lib. d. Pontif. Rom. etiam Tholos. lib. 6. d. Republ. c. 5. num. 7 Mart. Neapolitan. d. Jdist. part. 3. c. 28. num. 16. part. 1. c. 26. n. 5. P. d. Andlo. d. Imp. Rom. lib. 2. c. 10. Restaurus Castaldus d. Imper. quest. 90. nixi falsa illà hypothesi, quod Imperium immediate ab Ecclesia dependeat, ac proinde sede vacante ad illius Jurisdictionem redire debeat. c. si fratrem. ne sed. vac. in Extravag. quo capite per Johann. XXII. Auream Bull. quoad hoc, tanquam in præjudicium Apostolicæ Sedis conditam, revocatam fuisse falso asserit 15*

Marta Neapol. 2. Jdiēt. p. 4. casu 197. cent. 2. Cum A. Bulla aliquot annis post Johan. XXII. obitum sit confecta. Aram. Discurs. 24. ad. c. 5. A. B. Limn. Jur. publ. lib. 3. c. 12. n. 11. 12. Verum præterquam, quod horum assertio nullo veritatis fundamento solido nitatur vid. Rumel. Dissert. 4. ad A. B. tb. 12. Fernand. V. sq. lib. 2. c. 22. n. 3. controversiar. Capitulum etiam illud Johan. XXII. tanquam domesticum ab Imper. Ludovico Bavaro an. 1339. publicâ constitutione Imperii sit rejectum. vid. Goldast. T. 3. conf. 25 Imp. An. 1339. ipsi Canonistarum jactationi, quâ Papam Imperatori subjectum negant, adversatur; Cum omnis Vicariatus præsupponat superioritatem ejus, cujus vicem gerit. Job. Bodin. l. 1. d. Republ. c. 9. n. 127. Reimb. König. in Theatr. polit. part. 1. c. 31. n. 11.

20 His igitur missis, dicimus: Regem Romanorum vivo Imperatore creatum, universalem Imperii Vicarium esse. Receptum hoc est ad exemplum Imp. Romanorum, adjutores sibi adoptantium. Non equidem Rex Romanorum in consortium potestatis 35 eligitur; sed ut sit perpetuus Imperii Vicarius, & absente Imperatore atque impedito, imperium regat ac moderetur. Thom. Michael d. Jdiēt. Concl. 29. Tales fuerunt Maximilianus I. Friderico III. Ferdinandus Carolo V. Maximil. II. & Rudolphus II. parentibus suis vivis; Ferdinandus III. Ferdinando II. adjuncti. Appellatio Vicariorum etiam hinc inde occurrit, Sigismundus in Const. d. p. ce Budæ cum infidelibus factâ ann. 1403. apud. Goldast. 40 conf.

15.
const. Imp. p. 417. scribit, se Sacri Rom. Imp. Generalem Vicarium & Regni Bohemiae Gubernatorem; 45
quem titulum repetit in Decreto an. seq. 1404. edito apud Goldast. const. Imp. p. 429.

Quando vero Rex Romanorum hic creari ceperit, inter Scriptores non constat; Quidam ad Caroli IV. tempora originem referunt, statuuntque in A. B. pri- 50
mum morem creandi Regis Rom. introductum esse; Alii vero à Carol. M. Pipinum, primogenitum, Italiae Regem, vivo se denominante, originem deducunt, exempla adducentes in Lothario, primogenito Ludovici Pii, & Ludovico, primogenito Lotharii. Otto- 55
ne II. Henricis IV. & VI. ut & Conrado; qui omnes vis parentibus & Antecessoribus electi sunt Reges Romanorum. atque hi in A. B. Reg. Rom. electionem non proba iasserunt. *Limn. J. publ. lib. 2. c. 5.* quod tamen *Arum. Disc. ad A. B. 2. tb. 23.* affirmat, per verb. *A. B. c. 2. pr. 60* quotiescunque & quandoocunque futuris temporibus necessitas &c. cui etiam contra *Limn. ad stipulatur Carpov. d. L. Reg. Germanor. Sect. 3. c. 11. n. 19.*

Eligitur vero Rex Romanorum ab iisdem, eodemque modo, ut Imperator ipse. *vid. Henr. Böllner. d. 65*
Reg. R. elect. concl. 10. lit. C.

Præter Regem Romanorum universales etiam Vicarii sunt: Serenissimi duo Electores, Palatinus & Saxoniae. per text. *A. B. c. 5. ibi: Quotiens insuper sa-
crum vacare contingit Imperium, Illustris Comes Palatinus 70*

Rbeni, Sacr. Rom. Imperii Archidapifer ad manus futuri Regis Romanor. in partibus Rbeni & Suevia, & in Jure Francanico, ratione Principatus seu Comitatus Palatini, privilegio esse debet provisor Imperii, cum potestate & c. Et paulò post:
75 Et eodem Jure provisionis Illustrem Ducem Saxonie, Sacri Imp. Archimar. scballum frui volumus, in illis locis, ubi Saxonica Jura servantur, sub omnibus modis & conditionibus, sicut superius est expressum, & c.

Multum vero hic disquiritur inter scriptores: Qui
80 factum, ut, cum alias sede vacante capitulum succedat in administratione & jurisdictione. *c. bis que. II. c. cum olim. 14. d. major. & obed.* quâ ratione dicendum foret: Vicariatum Imperii ad totum EE. Collegium spectare. *Mandel. consil. 61. n. 8. 9. Sebrad. conf. 7. n. 29.* sicut antiquis-
85 simis temporibus ad universos Proceres Regni. *Gunter. lib. 1. in Ligur: quem allegat Arum. Discurs. 3. tb. 24. ad c. 5. A. B.* Id tamen, sicut in aliis Christianis Regnis; (puta in Hungaria; ubi Palatinus. *Foldast. T. 3. Const. Imp. fol. 403.* in Polonia; ubi Archiepiscopus Gne-
90 snensis. *Thuan lib. 56. ann. 1573. & in Theaur. Polit. discurs. d. Interr. Polon.* Vicarii constituuntur,) Ita in Imperio, nostro non observatur, sed antiquissima consuetudine ad duos Sereniss. EE. non sine gravissima causa, vid. *Braunslob. ap. Arum. Tom. 3. Disc. 1. tb. 14. 15.* pervenit.
95 Consuetudinē ortam fuisse tardunt ab antiquissima Palatinorum potestate dignitateq; quam apud Franciæ Reges obtinuerunt. De quibus *Hincmar. c. 21. Comitibus autem Palatii inter cetera pene innumerabilia, in hoc maxime sollicitudo erat, ut omnes contentiones legales, quæ alibi orta, propter æquitatis*

aequatis iudicium, Palatium aggrediebantur, iuste ac rationa- 100
 biliter determinaret, seu perversè iudicata ad aequitatis tra-
 nitem reduceret, ut & coram Deo. propter Iustitiam, & co-
 ram hominibus propter Legum observationem cunctis place-
 ret. Imò ex socordia Regum, ipsis omnes curas deman-
 dantium, in tantum excrevit potentia eorum, ut ipsis po- 105
 testas Regia, Regibus saltem nomen mansisse videretur.
 vid. Christoph. Lehm. Chron. Spirens. lib. 3. c. 17. 19. 20.
 Otto Frising. 5. Chron. c. 13. Hac ratione, inquit Freber. in
 Not. ad Petr. d. Andlo lib. 2. c. 10. factum, quod prae aliis hi duo 110
 Palatini, Rhenensis & Saxonicus (qui & ipse Palatini titulo
 ab antiquo gaudet) totius Imperii vicariam administratio-
 nem divisis inter se limitibus, meruerint. Cum enim Imperi-
 um Romanum quale tunc erat, in duo regna esset divisum,
 Lombardicum & Teutonicum; Teutonicum autem dupli iure 115
 regeatur, Francico & Saxonico; Quorum hoc Gentem
 Saxoniam ad mare Balticum, & Sarmatiam, illud tractum
 Rheni, Franconicum & Sneviam, sub qua etiam Bavariam,
 Austriamque; ad Alpes usq; completebatur, conveniens vi-
 sum est, ut duo illi Palatini, seu proximi à Casare, eo absente
 vel mortuo, vice sacra totum Teutonia (quod nãl' ἐξοχὴν Im- 120
 perium vocari solet) gubernarent. Quod à majoribus pro-
 cul dubio ita institutum Carolus IV. Imperator in Comitibus
 Imperii apud Norimbergam confirmavit, & Aurea illi Bulle
 non inatim inseruit. Ex hìsce à Juris publ. peritissimo tra-
 ditis apparet, Serenissimo Elect. Saxonie non de- 125
 mum per Aurtam B. ut statuit Buxdorff. Dissert. ad A. B.
 th. 56. quem sequitur Dominic. Arum. ad c. 5. A. B. th. 25.
 concessum, sed jam antiquitus eodem Jure, quo Pala-
 tino competisse. Ut ut enim exempla suscepti Vica-
 riatu

130 riatus ante A.B. apud Historicos non existant; negativa
ramen exinde conclusio firmiter vix poterit deduci. Et
Ludovicum Bavarum Ludovici Palatini filium
Constitutione sua, quam *an. 1339.* promulgavit, & ad quam
A.B. procul dubio respexit, Familiaz suae fuisse non dubi-
135 tatur. Cæterum administrati Vicariatus à Palatino ex-
emplum vetustius non extare ajunt, quam quod mortuo
Rudolpho I. *Aventinus refert lib. 7. Annal. Bajor. vid.*
Buxdorf. d. 1. 16.

Particulares Imperii Vicarii & ipsi perpetui
140 seu hereditarii varii recensentur. Tales in suis territori-
is se venditant (1) Dux Mediolani: cui ab Adol-
pho privilegium perpetui Vicariatus datum. *Carol.*
Sigism. lib. 20. d. Regn. Ital Ann. 1286. Idemq; à Carolo IV.
confirmatum ait *Cuspin. in Carol. IV. Petra de potest.*
145 *Princ. c. 3. q. 4. n. 37.* (2) Dux Sabaudia, postquam
Amedæus à Carolo IV. Vicarius Imperii in suis diti-
onibus creatus esset, *Paradinus Histor. lib. 1. c. 26. & l. 2. c.*
14. hęc titulo semper usus est. *Marta Neapol. d. Jdiēt.*
p. 1. c. 33. n. 71. Bodin. lib. 1. d. Republ. c. 8. (3) Dux Man-
150 tua. *Petra d. c. 3. q. 4. Roland. à Val. d. lucr. dot. q. 3. n. 13.* (4)
Dux Montisferrati. *Scip. Gentil. d. Jdiēt. l. 2. c. 9. Nat.*
conf. 639. n. 72. (5) Mutinae & Rhegii. *Frid. Sebott.*
tom. 1. lib. 6. & esp. 28. n. 114. Fulv. Pacian. conf. 60. n. 20. conf. 82.
(6) Delphinus in Regno Arelatensi, ut tradit *Bo-*
155 *din. lib. 1. d. Republ. c. 8. n. 126.* Olim Delphinatus guber-
natores Vicarios Imperii fuisse tradit *Wolpb. Laz. in addit.*
ad Cusp. Guid. Papa. decis. 183. 194. Sane Carol. IV. com

An. 1378. in Galliam transfuisset, Regis in gratiam Delphinum constituit Vicarium imperii generalem Regni Arelatensis. *Limn. f. publ. lib. 3. c. 12.* Carolum VI. Delphinum, Galliarumq; Regem, Imperii Vicarium per Regnum Arelatense fuisse, patet ex duabus ejusd. Regis *Constitut. d. An. 1406. & 1407.* editis, apud *Goldast. tom. 3. Const. Imper. dd. annis. (7.)* Hugo Marchio Brandenburgensis dicitur Imperii Vicarius fuisse in Tuscia & Hetruria. *Ann. 997. Goldast. Tom. 1. Const. Imp.* Ita in concedendo Vicariatu anteriores Imp. nimis indulgentes fuisse patet; posteriores verò è re Imperii non esse animadvertentes, indulgentiam hanc restrinxere. *vid. Arum. Disc. 3. ad A. B. tb. 26.*

Præter hos aliquoties ad tempus olim constitutos fuisse Vicarios ex Historicis constat; eosque modò universales: Sic Fridericus I. coronæ Imperialis capiendæ causa in Italiam proficiscens, Uladislauum Bohemum. *Dubrav. in histor. Bohem. lib. 12. fol. 109.* & in terram sanctam abiens, Henricum filium. *Brusl. lib. II. p. 2. c. 19. Sigon. lib. 15. d. reg. Ital.* Fridericus II. bellis Italicis implicatus, Albertum Magdeburgensem. *Spangenberg. Chron. Mansf. c. 30.* Henricus VII. iidem in Italiam coronæ capessendæ gratia abiens, Johannem filium. *Dubr. Histor. Bohem. lib. 28.* Ludovicus Bavarus Eduardum III. Angliæ Regem. *Cuspin. in Lud. Bav. fol. 377. Frossard. lib. 1. c. 33.* (qui etiam in *Constitut. quadam ad Pap. Ann. 1344.* Vicarium universalem se scribit; ut ut *Goldast. ad d. Const. quam Tom. 3. Const. Imper. d. An: exhibet,*

E

hibet,

185 hibet, eum saltem per Galliam & Regnum Arelatenſe,
 Vicarium creatum fuiſſe tradat) Imperii Vicarios
 conſtituerunt. Ita Sigismundus in Conſtitutionibus
 duabus *Ann. 1403. & 1404 à Goldaſt. Tom. 3. Conſt. Imper. dd.*
ann. exhibitis, ſe Generalem Imperii Vicarium
 190 nominat, quiſque Imperator *An. 1411*, factus, contra Bo-
 hemos belligeraturus. Cunradum E. Moguntinum de-
 cennalium Vicariū eſſe juſſit. *Nicol. Serar. rer. Megunt.*
lib. 5. in Archiepiſc. 48. Pari modo Carolus V. Ferdi-
 nandum, fratrem Vicarium conſtituit. *R. J. d. An. 1520*
 205 Quid? quod Pontifex quoque non ſolum generales Ec-
 cleſiæ Vicarios; ut erat Robertus à Clemente V. contra
 Henricum Lucelburgenſem creatus. *Arnſæus d. J.*
Maj. lib. 1. c. 5. ſed & novo exemplo ortis in Germania diſ-
 cordiis, Urbanus IV. Carolum Andegavenſem,
 200 Regem Siciliae, & *An. 1285.* Honorius IV. Pinzivallum
 Flifcum, Genuenſem. *Gerbardus de Roo lib. 1. Annal. Hiſtor.*
 conſtituit Imperii generales Vicarios. Illuſtmodi ra-
 men Vicariorum ordinationem ordinariis Vicariis, EE.
 non præjudicare, ex *cap. ſeq.* patebit.
 205 Modò particulares: ſic Otto I. Ottonem,
 Comitem quendam in Lotharingia. *Münſter. lib. 3. Coſmo-*
graph. c. 19. in Ott. I. Henricus IV. Ottonem, Bojariae
 Ducem, in Saxonia. *Spangenberg. Chron. Mansfeld. c. 295.*
 210 Fridericus II. Robertum Caſtilloneum, per Bicenum.
Cruſ. lib. 2. p. 3. c. 4. Rudolphus I. Napum, Mediolani.
Carol. Sigon. lib. 20. d. regn. Ital. An. 1274. Henricus VII.

lingu-

Singulis civitatibus Lombardia. *Cranz: lib. 9. rer. Sax. c. 11.*
Speciales Vicarios constituerunt.

Sed missis omnibus, saltem de universalibus Imperii hodierni, Rege Romanorum scilicet & Sereniss. EE. Palatino Rheni & Saxoniae in seqq. dicemus. Ubi ante omnia notandum occurrit Tempus, quo Vicariam hanc potestatem exercent, de quo

CAP. III.
De Tempore Vicariatus exercendi.

Tempus quo Rex Romanorum eligitur, certum non est expressum; sed ex necessitate & utilitate Romani Imperii dependet. Id sane constat, defuncto Imperatore Regem Romanorum postea in Imperatorem evehendum eligi. *A. B. tit. 1. pr. & tit. 2.* Patet hoc etiam ex Capitulationibus, in quibus verba: *Römischer König* habentur; quia in illas jurat electus in Regem Romae: antequam in Imperatorem provehatur. *vid. Capitul. Caroli V. s. Wir sollen/ 30.* ubi *Rönigliche Krohn/ und Käyserliche* sibi opponuntur. *vid. Limn. ibid. & ad §. 1. verb. Römischer König. n. 4. & seqq.*

Sed cum hic verè Imperator ipse sit, de hoc nulla hic erit quaestio: Sed de illo, qui vivo Imperatore ab EE. eligitur, ut absente Imperatore atque impedito Imperium regat ac moderetur. Vocatur aliquando & Rex Germaniae, *R. J. Spir: d. An. 1542. & R. J. No. 15 rimb. An. 1555. pr.* Hoc ipsum quidem; posse scilicet: vivo

Imperatore eligi Regem Romanorū, multi impugnant, nixi *A. B. qua c. 1. §. cum auser. & c. 4.* eo saltem casu permittat Regem Roman: eligi, ubi Imperator in fata cesserit, quo fundamento Ferdinandi electionem Elector Saxoniz, & socii fœderis Schmalcaldici graviter impugnant. *Hordl. d. caus. bell. Germ. lib. 4. c. 9. Schleidan. Comment. lib. 7. Add. Discursus: Ob bey Lebzeiten eines Käyfers könne ein Wahl Tag angestellet/ und ein Röm. König*
20 *erwehlet werden. apud Goldast. in den Politischen Reichs Händeln. part. 2. fol. 136. It. in den Ursachen dadurch König Ferdinandi Wahl zum Röm. König angefochten. d. loc. fol. 137. vid. Onuphr. Panvin. lib. de Comit. Imperat. Tit. d. Reg. Romanor. & ornament. Imperial.*

30 Verum enim verò quantumvis pro his verba *A. B.* ex sententia *Limn. J. publ. lib. 2. c. 15.* facere possent; Contrariam tamen sententiam tum usus hactenus; Exemplo Maximiliani I. qui sub Regis Romani titulo varias Constitutiones & Recessus Imperii edidit. *vid. O. Cam. An. 1495. Ord. Regim. d. An. 1407. & An. 1500. O. Cam. d. An. 1507. & alibi. It. Ferdinandi, & Friderici III. Reform. Francosurt. An. 1442.* Tum ipsa Caroli IV. filium suum in Regē Romanorū. promoventis. *vid. Cuspian. in vita Wencesl. IV. realis interpretatio approbavit. Neq; rationes affirmativam tuentibus desunt. quas vid. ap. Heig. part. 1. quaest. 6. n. 21. Besold. lib. 3. Dissert. 3. de reg. success. n. 6. Arume. disc. Academ. 4. & 5. & Diss. 2. ad A. B. th. 13. & 14.* Id tamen facile concedimus, invitos Electores ab Imperatore, ut coadjutorē ipsi adjungant, cogi non posse,
40 per ea quæ tradit *Limn. J. publ. Lib. 2. c. 15. n. 25. 26.*

45 Sed num invito Imperatori Rex Romanus adjungi potest.

potest? Reinking. de Regim. sec. lib. 1. clas. 3. c. 14. in negativam abit.

Verum præter rationes contrarias, inter quas *Aru-*
maus Discursf. 2. ad A. B. tb. 14. hanc addit: quod ex justa 50
 causa invito Imperator alius Imperator substitui possit,
 exemplo Adolphi Nassovientis, de quo *Cuspin. in vita*
ejusd. multò liberius Regem Romanor, poterunt creare;
 Reclamant etiam Capitulationes ut Carol. V. §.
 Und insonderheit. 28. *ibi*: Bey ihrer freyen Wahl / &c. so 55
 es zu fällen käme / die Nothdurfft und Gelegenheit erfodern
 wird / geruhiglichen bleiben / und ganz ungetrenget lassen /
 &c. Quæ verba repetuntur in Capitul. Ferdinand. I.
 §. Und insonderheit. 26. & Capitul. Maximilian. II.
 §. Da wir. 14. & Capitul. Rudolphi II. §. Und insonder- 60
 heit. 30. & clarius in Capitulat. Matthiæ. §. Und inson-
 derheit. 31. *ibi*: Bey ihrer freyen Wahl eines Röm. Kd-
 nigs / dieselbe so ofte sie es einen Käyser zu Behülff / oder
 sonst dem H. Röm. Reich nothwendig oder nützlich be- 65
 fänden / auch bey Lebzeiten eines Röm. Käysers / mit oder
 wann der selbe auff angelegte Bitte der Churfürsten ohne
 gnugsame erhebliche Uhrsachen / werweigert werden solte /
 ohne eines regierenden Käysers Consens vorzunehmen.
 Quæ repetuntur in Capitul. Ferdinand. II. §. 34. Fer- 70
 dinand. III. §. 33. Ferdinand. IV. §. 36. & Capitulat.
 Leopoldi, moderni Imperatoris invictissimi. §. 36. *Ibi*:
 Sondern die Churfürsten / ihre Nachkommen und Erben
 zu ieglicher Zeit bey ihrer freyen Wahl eines Röm. Kd-
 nigs nach Inhalt der Büldnen Bull / und dieselbe jedes 75
 mahls / und auff alle Fall / wann sie es vor nöthig / und zu

Erhaltung der Grundgeset/ und dieser Capitulation, oder
sonsten dem H. Röm. Reich nothwendig und nützlich be-
funden / auch bey Lebzeiten eines Röm. Käpfers / mit oder
80 ohne desselben Consens vorzunehmen / &c.

Ceterum ex allegatis Capitular. verbis apparet, non
nisi ex prægnantibus causis ad Electionem Regis Roman.
procedendum esse: ubi verò tales adfuerint, eadem ab
EE. observari debere, quæ defuncto Imperatore in electio-
85 ne Regis, novique Imperatoris Rom. observanda. *A. B. &
LL. fundamentales præcipiunt.* Causas verò quod attinet
illa, nullibi specificè exprimuntur; propterea EE. arbi-
trio prudenti earum dii dicatio permittetur. *Vid. Car-
dauische Vertrag / quem exhibet Horst. lib. 3. d. caus.
90 bell. Germ. c. 13. & ex eo Linn. lib. 2. c. 15. n. 33. add. Schleid.
lib. 8. Histor. p. 129. Junck. lib. 9. p. 140.*

Tempus verò quo Serenissimi EE. Vicariatum
exercere debent, exprimitur in A. B. c. 5. *verb. quoties insu-
per sacrum vacare continget Imperium &c.* Vacare verò
95 Imperium quandò dicatur? sat multum à multis di-
sputatur: Id verò apud omnes extra dubitationis aleam
ponitur, exprimi casum, quo Imperator vitali aurâ
frui desit; ut tunc, antequàm alius eligeretur, Imperii
administratio ad duos Vicarios devolvatur:
100 De hoc enim casu tum antiquissima exempla; ut post
obitum Rudolphi I. ubi *Crusius lib. 3. Ann. Suev. part.
3. ait: antequàm Regnum Romanorum accepisset Adolphus, In-
ter, rex erat Ludovicus Palatinus Rbeni, sicut in Germania
moris est, quam diu ea est Capite orbata, Præfectum Prætorio
105 Rbeni, Ducemq; Bojorum (Idem competebat Palatino
Saxo-*

Saxonico, (sicut ab ipso *Arumao*, alioquin à *Frebero* dis-
 sentiente appellatur. *Disc. 3. ad A. B. sb. 28.* ubi **Duos Pa-**
latinos, Rhenanum & Saxonicum omnium
 Palatinorum, quos *d. l. sb. 27.* recenset, primos fuisse, ipse
 fatetur.) ut supra ex *Frebero* notatum) *Interregem esse, atq;* 110
Imperii munia obire.

Tum recentiora: Ita defuncto **Rudolpho II.**
Sereniss. Elector Saxonie promulgato Edicto, Vica-
 riatu susceptionem publicè intimavit. Habetur illud apud
Goldast. Tom. 7. Politische Reichs Acten. Von Gottes 115
Gnaden/Wir Johann Georg/Herzog zu Sachsen/Wür-
lich/Eleve und Bergl / des H. Röm. Reichs ErbMar-
schall / Churfürst / und desselben Reichs in den Landen des
Sächs. Reichens / und an Enden in solchen Vicariat ge-
hörende / dieser Zeit Vicarius, Landgraff in Thüringen / 120
&c. Und geben euch aus hochbetrübtien Gemüth zuerkenn-
nen / das; Gott der Allmächtige / Beyland den Allerdurch-
lauchtigsten / Großmächtigsten Fürsten und Herrn / Herrn
Rudolph den Andern / erwehltien Röm. Käyser / &c. Un-
sern Allergnädigsten Herrn / lobseel. Gedächtnis / vor we- 125
nig Tagen durch ein seeliges Ende aus diesem Jammer-
thal zu sich in die ewige Freude gnädiglich abgefodert / &c.
Wann dann uns als Churfürsten und Herzogen zu Saxe-
sen / nach Ausweisung der Bülbenen Bull / Käyserl. Bee-
lehnung / und uhraltien Herbringen unserer Hochgechrien 130
Vorfahren diese Zeit / da das Reich mit keinem Haupte
versehen / die Verwaltung und Verschung desselben Reichs /
an Enden des Sächs. Reichens und in unser Vicariat ge-
hörende Provinzien zustehet / &c. &c. Quaedam similia
Edicta exhibet idem Goldast. d. loco d. Ann. 1612. Et quis 135
ignorat

- ignorat Potentissimum nostrum Electorem, Jo-
hannem Georgium II. post nuperum obitum Ferd.
IV. beatissimæ memoriæ Vicariatum gloriosè admi-
nistrasse? Similem huic casum communiter concedunt,
140^{li} Imperator vel sponte abdicasset se Imperii admini-
stratione; (quam in manus, non Papæ, ut quidam allegati à
Buxdorff. concl. 10. lit. b. opinantur; sed EE. faciendam
probat *Buxdorff. d. concl. 10. lit. i. k. l.* suoque exemplo do-
cui: Carol. V. frustra ob id reprehensus à Pontifice, *vid.*
145 *Tbuan. lib. 21. Histor. Ann. 1558.* aliique à *Buxdorff. in A. B.*
concl. 10. lit. q. allegati. Id quod fieri etiam per ingressum
in monasterium, *arg. c. hoc nequaquam. 7. q. 1.* asserit *Ru-*
melin. ad A. B. Dissert. 4. tb. 11. Sicut factum à Lothario I.
narrant *Sigon. lib. 5. d. regn. Ital. Otto Frising. lib. 6. Chron.*
150 *c. 1.*) VEL (quod aliquandò accidisse, & etiamnum justis de
caulis, quas *vid. ap. Goldast. in Rational. tom. 1. Consil. Im-*
perial. fol. 97. ab EE. non Papa, uti contra *c. 2. d. sentent.*
& rejudicat. in 6. c. 34. X. d. Elect. & Pontificum asseclas
complures defendit *Buxdorff. ad A. B. concl. 11.* fieri posse
155 exemplo Wenceslai, de quo *vid. Onupbr. Pandin. lib. 3.*
Roman. Princ. aliorumque edocemur. *vid. Thom. Mich. d.*
Jdict. concl. 131. Bocer. d. Jdict. c. 8. n. 76. Buxdorff. ad A. B.
concl. 11.) à Solio dejectus, vel alio modo Gubernationis
planè incapax factus fuisset. *Limn. J. publ. l. 2. c. 15. num.*
1603. 24.

sed num vivente Imperatore, & saltem ab-
sente, aut casu impedito, idem Junis sit? Dd. inter
se non conveniunt: In negativam abeunt non pauci. *Limn.*
J. p. lib. 3. c. 12. per rationes quas *idem lib. 2. c. 15. num. 23.*
affert;

affert; Alii vero intelligunt etiam de casu, ubi Imperator extra Germaniam abit. *Arum. ad. A. B. disc. 3. lb. 38. Gerlach. Buxdorff. ad. C. 5. A. B. concl. 54. fundamento hoc, quod A. B. expressè se referat ad privilegium desuper Comiti Palatino datum: Ergò casus in ibi expressos tacite repetere voluit; Jam vero in privilegio illo casum absentiae comprehensum esse, patet ex ejusdem à multis Imp. facta confirmatione: ut Carol. V. apud Goldast. Tom. 2. Reichs-Satzung. Wann die Pfalz-Grafen bey Rhein/die Churfürsten seynd/von Röm. Keysern und Königen solche Würdigkeit und Freyheit von alten und langen Zeiten gehabt haben/und noch haben sollen/wenn Röm. Keyser oder Könige über Berg gezogen seyn/oder ziehen/das sie dann gemeine Vicarien des Reichs hie disseits gewesen seyn und seyn sollen. It. *Wormat. 1521. 175 d. 21. Maji.* So ein Röm. Keyser oder König über Berg oder aus dem Reich ist/seiner Liebden und einen jeden Pfalz-Grafen der Churfürst ist/die Vernehmung und Verwaltung desselben gebühret und zuschiet/wie wir dann dasselbe/auch seine hergebrachte Freyheit und Privilegium hievon confirmiret und bestetiget. &c. Eoque se refert confirmatio apud Goldast. Tom. 2. Reichs-Satz. p. 241. ibi. das wir ihme das Vicariat - Amt und Berechtigkeits/so seine fordern so Churfürsten gewesen seyn/wenn das Reich vacirt, oder ein Röm. Keyser oder König über das Berg gezogen/nach Inhalt der güldnen Bull/und weitand Keyser Carola Brief gehabt/und hergebracht hätten/und nun auf ihn erblich kommen und gefallen/ &c.*

Præter hos & similes textus addunt exempla: in Rudolpho II. Palatino, Caroli IV. Socero LU-199

1401. dovico Barbato Palatino, Rupertii Imperatoris, (cujus hac de re privilegium etiam exhibet *Marquard. Freber. in not. ad Petr. d. Andlo. c. 10. lib. 2. fol. 191.*) filio, An-
195 tionibus moti dissentientes, concedunt Palatino hoc Jus competere, non tamen vi A. B. sed privilegii specialis. Idem vero Serenissimo E. Saxonix concessum esse sibi persuadere non possunt, adeoque tali casu soli Palatino Vicariatum universi Imperii tribuunt. Verum, ut
200 hoc credamus, nobis imperare non possumus; tisdem in contrarium ducti argumentis, quæ pro Palatino pugnant. Sicut enim ex supra allatis rationibus apparet, privilegium Palatini ab A. B. confirmari; Ita haud difficulter concludere possumus; eadem A. B. idem Juris concessum
205 esse Saxonix Electori, per verba; *Eodem Jure provisionis Illustræm Ducem Saxonis, Sacri Imperii Archimareschallum frui volumus, in illis locis, ubi Saxonica Jura servantur, sub omnibus modis & conditionibus sicut superius est expressum: Quid itaque dubitemus, idem Juris Sereniss. E.*
210 Saxonix competere? Neque dicendum erit, unum Palatinum totum tunc administrare Imperium, cum vicariatus non uni, sed duobus, nec sine justissimis rationibus, quæ forte Constantinum olim moverunt, ut in locum unius, duos Præfectos Prætorio crearet; in A. B.
215 antiquissimam secutâ consuetudinem, de qua supra ex *Frebero* quid allegatum, sit delatus. In hac sententia ulterius nos confirmat sum Doctorum autoritas, *vid. Aruma. ad A. B. Discurs. 3. 16. 31. Rumelin. ad A. B. Diff. 4. 12. 12.* tum tenor Reversalium à Carol. V. Sereniss. E.

Electori Sax. datarū, ap. Gold. Tom. 2. Reichs. sah. p. 243. 220
 verb. Wir Karel &c. bekennen/als wir ist auf unsern ge-
 genwärtigen Reichstag/ mit Karth / Churfürsten/ Fürsten
 und andern Ständen des Reichs ein Regiment in
 unsern Abwesen in demselbigen Reich zu halten aufgenicht
 und beschlossen; das wir demnach den Hochgebohrnen 225
 Friedrichen/ Herkogen zu Sachsen/Landgrafen in Thü-
 ringen/Marggrafen zu Meissen &c. Churfürsten/ zuge-
 sagt/ auch gesetzt und geredet haben / und ihun das von
 Keyserl. Macht wissentlich in Krafft dieses Briefs / das
 demselben Herkog Friedrichen/solch unser und des Reichs: 30
 Regiment an Sr. Liebden Vicariat - Amt/ nach laut der
 güldnen Bull kein Abbruch oder Nachtheil bringen soll
 noch mag/in keine weise. Quid quaso hisce Rerverfalibus
 opus fuisset, si Electori Sax. tempore absentiz Vicariatus Jus non competiisset, cui per illam ordinationem 235
 Regimenti non präjudicatum iri ita cavebatur? Et ex
 hoc fundamento responderi potest ad Exempla, quibus
 evinci posse videtur, Imperatori ipsi Jus esse absente se,
 Vicarium quem velit, ordinare. Quod factum fuisse
 legitur à Friderico I. Frid. II. Henrico VII. Si- 240
 gismundo. ut capite präced. retulimus. add. Freler.
 Not. ad P. de Andlo. lib. 2. c. 10. verb. vacante Imperio.
 Buxdorf. ad A.B.tb. 54. Tale enim quid ex consensu Vi-
 cariorum fieri debere, tum allegata Reversales probant;
 tum Exemplum Friderici III. Inter quem & Caro- 245
 lum, Burgundia Ducem cum Ao. 1473. ageretur, ut
 Carolus per Imperium Vicarius constitueretur, nihil
 effectum est, quia Imperator sine assensu EE. disponere

id non poterat. *Paralipom. ad Abbat. Ursperg. pag. 450.*
Consensit Limn. J. publ. lib. 3. c. 12. n. 43. & seqq. Paulò aliter differit Arum. ad A. B. disc. 3. c. 31.

250 Concludimus ergò, suprà laudatis Serenissimis
EE, Palatino & Saxonix, Jus Vicariatus com-
petere Imperio vacante, non solum per mor-
tem Imperatoris, sed & per ejusdem absentiam.
Consentientem habemus *Domin. Arum. Discurs. 3. ad A. B.*
c. 31. Progredimur nunc ad

CAP. IV.

De loco, ubi Vicariatus exercetur.

- 1 Duplices cùm superius enarraverimus Vicarios; ali-
os Universales, alios Particulares; Hinc loca oportet esse
non eadem in quibus Vicariatus exercetur. Particula-
res quod attinet, loca illis assignata dicto cap. adje-
cimus; Universales verò in universo Imperio Vi-
carios esse, vox ipsa ostendit; quod quidem de illis, quos
5 ab Imp. ipsis aliquando designatos fuisse dictum, simpli-
citer intelligi potest. De Rege Romanorum Vicaria-
tum solus exercente, itidem dubium nullum est; quin
in universo Imperio, omnibusq; ac singulis eidem
10 subjectis Provinciis, Territoriis, locis, eadem, quã Im-
perator ipse, Vicariã tamen potestate, polleat. Pro-
pterea etiam Caput Imperii vocatur. *R. J. d. An. 155. §.*
und im Fall die Kaysers. Majestät. ibi: an Statt Kaysers.
Majestät oder unser als der Haupter. Quod tamen al-
ternativè, absente scilicet Imperatore, intelligendum monet
15

Reink.

Reink. d. regim. secul. lib. 1. clas. 3. c. 14. n. 57. In tantum ve-
 ro illud verum est, ut non Imperatoris solum, sed &
 proprio nomine potestatem suam exercere dicatur.
 R. J. d. An. 1532. §. so hat dem allen nach. ibi: an! Statt und
 im Nahmen Ihrer Kayserl. Maj. und für uns selbst. R. J. 20
 An. 1555. §. so sich denn abermahls: Ibi: Dessen Ebd. wir
 an Statt Kayserl. Majest. und für uns selbst/als Rdm.
 Röntg/solches hiemit befehlen. &c. vid. Reink. d. Regim.
 secul. lib. 2. cl. 3. c. 14. n. 50. Quid quod Regem Romanor.
 proprio tantum nomine imperasse per multa Ex- 25
 empla probat *Limn. J. publ. lib. 2. c. 15. n. 40. add. Carol.*
ab Hagen. Jprud. publ. lib. 2. c. 1. ut ut Arum. dissentiat,
specialem rationem in Ferdin. fuisse asserens. Disc. 3. A. B.
sb. 31. circa fin.

Sed ad nostros Vicarios, Sereniss. scil. EE. Sax. 30
 & Rheni, si respicimus, & ipsi quidem sunt Univer-
 sales Imperii Teutonici, vid. *Arum. Disc. 3. ad A. B. c. 28.*
 Vicarii. vid. *Limn. lib. 3. c. 12. n. 23.* adeoque quæ com-
 munitè expedienda sunt, & universim respiciunt Impe-
 rium, non verò hunc vel illum locum in specie concer- 35
 nunt, communiter etiam expediunt; exemplo est Juris-
 dictio Imperii universalis, seu potestas exercen-
 di Judicia universalia. Hinc licet Camera sub tractu,
 Electori Palatino assignato, sita sit, utriusque tamen Vi-
 cariorum nomine ac sigillo peragenda ibi peraguntur, ut 40
 inferius dicemus *cap. 5.* Alia vero, quæ ita se non habent,
 quilibet Vicariorum in sibi assignato, in A. B. districtu ex-
 pedire solet.

In duos verò tractus totum Imperium A. B. di-
 F 3 vidit

- 45 vidit ; Alterum, quo Jure Franconico fruuntur ; Alterum, quo Jus Saxonicum servatur. c. 5. ibi: *Illustris Comes Palatinus Rheni & c. in partibus Rheni & Suevia, & in Jure Franconiæ & c. esse debet provisor Imperii & c. & paulo post: Eodem Jure provisionis Illustris Ducem Saxon. Sacri*
- 50 *Imperii Archimarschallum frui volumus in illis locis, ubi Saxonica Jura servantur. & c.* Hinc concludunt quidam, tempus fuisse quo duplici Jure Imperium fuerit usum ; Franconico (quod idem esse cum illo, quod Suevicum vocant, asserit *Limn. J. publ. lib. 3. c. 12. n. 17.*) & Saxonico.
- 55 *Arum. 2. d. Dis. 3. tb. 28.* Ubi ex *Frebero* refert: sub Saxonico Jure comprehendi gentem Saxoniam ad mare Balticum & Sarmatiam ; sub Franconico verò tractum Rheni, Franconiam & Sueviam, sub qua etiam Bavariam, Austriamque ad Alpes usque contineri. Idem asserit *Buxdorff. in A. B. concl. 57.* Omnium verò optimè, quæ loca sub utroque Jure comprehendantur, cognosci potest ex *Goldasto* in der Vorrede der Reichs-Sakung. p. 291. ibi: Dann der Kayserl. hohen Reichs Pfals in Schwaben sind untermworfen gewesen/nicht allein der Rothweilisch Hoffgerichts Circkel mit seinen Creysen/wie die bestimmet und determiniret seyn in den alten Hoffgerichts Ordnungen
- 60 *Erstes Theils tit. 6. in Maximilian. I. Ordnung pr. in Maximil. II. verneuerter Ordnung im 2. Theil/ Tit. 1. Welches Hoffgerichts Obrister Reichs Richter ist*
- 70 *der Churfürst am Rhein ; dadurch der Pfals Graff verstanden wird/das ist ganz Schwaben und Franken / dazu gehörig der Thonau Strohm / bis an die Ungarischen Grenzen/mit Tyrol/Kärnten / Beyern / Oesterreich/ der Rhein Strohm von seinen Ursprung und Anstoss der Lombard*

24.

bar dieſchen Gränzen/hinab biß an das Britaniſche Meer/ 75
mit Bänden/ Schweizer Land/ Wallis/ Saphoy/ Bur-
gund/ und biß an dem Arelatiſchen Reiche herwärts des
Kobdani. Ir. Lotharingen/der ganze Rhein mit allen Chur-
und Fürſtenthümen/ Städte und Herrſchaften ſampt/al-
len Niederlanden/ das iſt tota Alemannia & tota Fran- 80
cia Orientalis. Hinc idem Goldaß. d. loc. colligit: Daß
der Sächſiſchen Käyſerl. hohen Pfalz unterworfen
geweſen/ ſi non de facto, atramen de Jure, nicht allein die
Sächſiſchen Lande und Fürſtenthüme / Geiſtlich und
Wellich/wie die erzehlet werden im Sachſenſpiegel/bald 85
im Anfang der Vorrede im Teutſchen Exemplar. und
lib. 3. art. 62. Schwabenspiegel lib. 2. c. 43. §. 5. ſondern
auch alle Fürſtenthümb/denen Sachſen Recht von Röm.
Käyſern und Königen ſeynd gegeben und zuhalten auffere-
legt worden/ als da ſind Pohlen/ Böhmen/ Mähre/ Schlez 90
ſien/ Lauſnis. Weichbild art. 10. Schwabenspiegel lib. 2.
c. 2. §. 3. Schladen und Wenden / Schlewick/ Hollſtein/
Stormarn und Dümarschen: Sachſenſpiegel. lib. 3.
art. 64. ubi gloſſ. Pommern/ Preußen/ Lieffland/ Littauen/
Moſcaw und Samogytchen. Gloſſ. in Weichbild art. 10. 200
In allen dieſen Landen hat man Sachſen Recht / und ſoll
aus ihnen an Sachſen appelliret werden / wie im obange-
zogenen Orten des Sachſenſpiegels und Weichbildes
klärlich ſtatuiret und geordnet.

Porro ex Prefat. compendii Juris Civilis & Saxon. 205
Joachim. Georg. von Prieſen allegat Linn. d. loc. hac: Die
Königreiche Böhmen / Pohlen / alle Schlefſiſche Fürſten/
Marggraffen zu Brandenburg / Lauſnis / Mähren und
Meißen/ Thüringen biß an Franckenland/ Ober- und Nie-
der

210 der Sachsen / die Herzogen zu Braunschweig und Lüne-
burg / und ganze beyde Ober- und NiederSächsische
Eräyße bis an die Weser / darunter 28. Fürstenthümer be-
griffen / haben sich nach den SachsenRecht geachtet / und
sich dadurch entscheiden lassen; Dessen sich auch noch das
215 Erststift Magdeburg / Sachsen / Stift Halberstadt /
Fürstenthumb Anhalt / Herzogthumb Hollstein / Stors-
marn und Dietmarsen / sampt denen Harsgraffen und
darinn gehörigen Ständen meistentheils gebrauchen.

220 Quamvis verò prædicta Jura hodie non in omnibus
hactenus enarratis locis amplius servantur, sed diversa di-
versis in Provinciis recepta, hæc tamen mutatio dictæ Vi-
cariatus divisioni non nocet, sufficit namque olim, vel
tempore A. B. in dictis locis viguisse. *Buxdorff. ad c. 5. A. B.*

225 *concl. 57. Rumelin. ad A. B. Differt. 4. tb. 13. arum. Disc. 3. A. B.*
tb. 29. Limn. d. c. 12. n. 25. & seqq. ubi de Ducatibus qui-
busdam disquirat, vigeatne Jus Sax. ibidem, nec ne?
add. arum. d. Disc. 3. tb. 28. Qui etiam *tb. 44.* ex hoc ipso text.
A. B. evincit Sereniss. Elect. Sax. Jure dici Defensor-
230 rem & Protectorem Juris Saxonici. à *Petro Heig.*
lib. 1. quest. 2. n. 35. adeoque in omnibus Judiciis, ubicun-
que Jura Saxonica servantur, plurimum tribui interpre-
tationi vel declarationi Electorali. *Andr. Raucbb. lib. 1. quest.*
40. num. 13.

235 Notandum hic de Italia, anne illa etiam sub
Vicariatu nostrorum Vicariorum comprehen-
datur? Ita quidam affirmare videntur. vid. *Rumel. d. 10. 13.*
ibique allegati, sed refutati à *Limn. J. publ. lib. 3. c. 12. n. 18.*
& seqq. ob id, quod Italia sub neutro horum districtuum;
240 Franconici scil. Saxoniceve Juris, contineatur, ipsaque ut
plurimum suos particulares Vicarios habuerit. CAP.

De potestate ipsa Vicariis competente.

Vicarium vice ac potestate ejus frui, cujus est Vicarius, sꝑè diximus. Imperatoriã igitur potestate, dignitateque nostros pollere Vicarios in propatulo est. De Rege Romanor. jam præced. capite monuimus, eum absente vel impedito Imperatore eadem in toto Imperio posse, quæ Imperator ipse. *Ord. Cammer. part. 1. T. 1. §.* Nemlich wollen die Römische Käyserl. Majest. als Röm. Käyser/oder im Fall das Ihre Liebden und Käyserl. Majest. nicht im Reich oder in der Nähe wären/Wir als Röm. König/iederzeit dem Cammer Reich-ter &c. *R. J. d. Ann. 1555. §.* Und sollen in oberzehsten / ibi: Die Käyserl. Majest. oder in deren Abwesen aus dem Reich/Uns ihres Vorhabens &c.

Hancque potestatem proprio etiam nomine exercuisse, patet tum ex textibus præced. capit. allegatis; tum ex aliis, quibus Regi Romanor. non solum tribuitur Königlische Macht und Vollkommenheit. *R. J. Spirens. An. 1542. §.* Würde sich aber jemand &c. ibi: von Röm. Käyserl. und Königlischer Macht und Vollkommenheit. *R. J. Norimb. An. 1542. §.* Und damit aber das zuziehen de. *R. J. Ann. 1555. §.* Wir sehen / ordnen und wollen &c. Sed & Majestas. *R. J. Spir. An. 1544. §.* Und damit nun dieser &c. ibi: bis auff der Röm. Käyserl. oder Königl. Majestät Vergleichung. &c. *R. J. August An. 1548. pr. subscript. ibi: Römischer Königlischer Majestät Cammerer.*

Hinc ipse quoque caput Imperii vocatur, ut præced. cap. dictum; utpote defuncto Imperatore certissi-

- mus & immediatus successor. R. 7. August. An. 1559.
 pr. ibi: Uns als hiebevot erwählten / besttigten und ge
 30 Krönten Röm. König / auch Ihr Lieb. und Käyserl. Ma
 jest. im Fall der Erledigung des Käyserthums / unzweif
 fentlichem rechten Successori und erwählten Röm. Käy
 ser. &c. Vivo verò Imperatore & presente citra consensu
 ejus imperare nequit. Quo facit *Capitulatio Rudolpho*
 35 II. in Regē Roman. superſtite Maximil. II. electo, & ſcri
 pta. §. 32. ibi: Wir ſollt un wollt uns auch keiner Regierung
 noch administration im H. Röm. Reich weiters oder an
 40 ders unterziehen / dann ſo viel uns deſſen von Käyserl. Ma
 jest. vergönnet und zugelassen wird; Daß wir auch Ihrer
 Käyserl. Majest. die Zeit ihres Lebens an Ihrer Hoheit und
 Würden des Käyserthums keine Irrung und Eintrag
 thun ſollen und wollen. *Cæterum Exempla exercitæ Ma
 jestatis hinc inde occurrunt. Sic Comitua conſcripſit.*
 45 R. 7. Spir. d. An. 1532. §. So hat dem allen nach &c. Pra
 gmaticas ſanctiones promulgavit. R. 7. d. A.
 1535. Et in R. 7. d. An. 1548 §. Wiewohl auch in der Ringe
 rungs Handlung &c. ibi: Daß die Graffen und Herren /
 ſo kürzlich ihre Dignitäten erlangt / ſolten in recognitio
 50 nem præminencia, ſo ſie von uns und unſern freundl. lie
 ben Bruder dem Röm. Könige empfangen. *tribuitur iſſi
 Jus conferendi titulos dignitatū illuſtrū. It. Jus
 confirmandi Academias in Ord. Cam. part. 1. tit. 3. §. deſſe
 gleichen. It. Bannū Imperiale tū decernendi; Käy
 55 ſerl. Landfried zu Augſpurg auffgerichtet Ann. 1548. tit.
 von auffgerichten Landfrieden. Und ob jemand. Tum
 ſuspendendi; R. 7. Spir. d. 1544. §. Und ſollen die Hofſtäre
 ſehen.*

26.
schen. Tum mutandi in mulctam; Kaysers. Land
Friede d. An. 1548. Tit. Von Gewaltsdes Cammer. Tum
planè remittendi, seu ab eodem absolvendi. R. J. 60
Spir. An. 1542. S. Die Kaysers. Majest. und wir 2c. Landfried.
An. 1548. Tit. Welche umb Friedbruchs willen in die Arche
kommen. Hæc de Rege Romanorum.

Serenissimorum EE. Vicariorum potestas 65
describitur in A. B. c. 5. ibi: *Provisio Imperii cum potestate
Judicia exercendi, ad beneficia Ecclesiastica presentandi, re-
colligendi redditus & proventus, & investiendi de feudis, ju-
ramenta fidelitatis, vice & nomine Sacri Imperii recipiendi;*
qua tamen per Regem Romanorum postea electum suo tempo- 70
*re omnia innovari & de novo sibi juramenta ipsa prestari de-
bent, Feudis Principum duntaxat exceptis, & illis que
Fahn & Ehn vulgariter appellantur, quorum investituram &
collationem soli Imperatori & Regi Romanorum specialiter
reservamus. Ipse tamen Comes Palatinus omne genus alie-* 75
*nationis seu obligationis rerum Imperialium hujusmodi pro-
visionis tempore expresse sibi noverit interdictum.* Hisce verbis
duæ ponuntur regulæ: Prior. continet permissa; al-
tera interdicta. Illa est: Vicarii Imperii habent
administrandi potestatem vice ac nomine Impe- 80
rii. Hæc declaratur exemplis & limitatione. Exem-
pla sunt I. In potestate Judicia Imperii exercendi
universalia; ut sunt Aulicum. Buxdorff. a. B. concl. 59.
& Camerale. Aulicum Judicium exercet quilibet Vi-
carius in sua Aula, habita scil. ratione locorum, cuique
assignatorum; Hujusque intuitu concurrentem cum 85
Camera Jdictionem habent, haud secus atque Im-
perator

perator ipse. *vid. late Arum. Disc. 3. ad A. B. th. 32. & th. 33.*
ubi addit ex *R. J. d. An. 1521.* eum, qui Principem conveni-
90 re velit, posse Commissarium petere vel ab Imperatore, vel
eo absente, à Vicario; quod si verò Camera adire malit,
in causis ad eam spectantibus facere id posse. Eorumq;
sententiæ, quas ut Vicarii dicunt, appellationi nul-
læ subjacent, sicut & Imperatoris. *Rumelin. ad A. B. Diff.*
95 *4. th. 16. Buxtorff. ad A. B. concl. 63.* ubi subjicit: confugien-
dum esse ad remedia contra sententiam Imperatoris dari
solita.

Cum verò Camera in tractu, Palatini provisioni assi-
gnato sit sita; non levis est disceptatio inter quosdam;
100 num utriusque Vicarii nomine processus & alia
ibi expedienda sint? Quod ut venon nemini negan-
dum viderur, ideo, quod teste *Brautl. ap. Arum. Tom. 3.*
Disc. 1. th. 52. patrum nostrorum memoriâ observatum
fuerit, ut Palatinus solus in Camera Imperiali, sciente Sa-
101 xone etiam in Saxoni subjectos iudicium exercuerit: idq;
etiam à Carolo V. cum omnium Principum EE. consensu
confirmatum extet apud *Goldast. in Reichshandeln.* Af-
firmativam tamen observantia recentior præfert. Con-
105 stat enim, ait *Limn. 7. publ. lib. 3. c. 12. n. 52.* post mortem
Rudolphi II. ut & Matthiæ Imperatorum, pro-
cessus sub utriusque Vicarii, tum Palatini, tum
Saxonis, nomine & communi sigillo expeditos
esse. *Brautl. ap. Arum. d. l. Limn. d. l.* mediam sententiam
110 quibusdam placere asserit, qua statuunt: in causis eorum,
qui sub Vicariatu Palatini sunt, Electorem Palatinum Ju-
risdictionem Camerae exercere; in causis verò eorum, qui

sub

sub Vicariatu Sereniss. Electoris Sax. sunt, à laudato Ele-
 ctore Jurisdictionem exercendam esse: In causis verò
 utriusque Vicario subjecto concernentibus, regulam: 115
 Actor sequitur forum rei; observandam esse. Sed
 hanc distinctionem quoad Judiciũ Imperatoris Aulicum
 receptam quidẽ esse, ita, ut quibus in causis vivente Impe-
 ratore Aulicus ejus Senatus judicat; iisdem in causis mor- 120
 tuo Imperatore cujuslibet Vicarii Senatus Aulicus suo in
 tractu succedat; quoad Jurisdictionem Camera verò usu
 contrario improbatã esse, testatur *Limn. J. publ. l. 3. c. 12. n.*
54. 55. Id quæstionis hic movetur: An Jurisdictio Came-
 ræ morte Imperatoris ita expiret, ut absq; con- 125
 firmatione Vicariorum eam exercere nequeat?
Arum. Disc. 8. ad A. B. 2b. 32. circa fin. expire eam negat:
 & 2b. 33. exemplo d. An. 1612. post obitum Rudolphi II.
 suam assertionem probat; cum non delegata sed ordina-
 ria Jdicio illa sit. *Gail. 1. obs. 41. n. 5. Buxtorff. ad A. B. concl. 130*
61. pro utraque sententia affert rationes & auctoritates, in
 negativam tamen ipse transit.

Circa hoc Membrum disquiri solet, quænam
 causæ ad Sereniss. Vicariorum cognitionem
 pertineant? Sunt illæ, an *Limn. d. loc. n. 56.* generaliter 135
 omnes, quæ alias ad Imperatorem possunt de-
 volvi: idque probat ex textus generalitate, nullam exce-
 ptionem ponentis. Excipiunt alii causas crimina-
 les, & feudales, tam de feudis minoribus. ut *Marz. 140*
Neapolit. d. Jdici. p. 4. cas. 197. & alii, quos allegat *Buxdorf.*
A. B. concl. 62. lit. b. & conclus. 55. lit. a. qui feudaliu co-
 gnitionem vacante Imperio Papæ deferunt, quam ma-

14) joribus s. regalibus, propter denegatam Vicariis in
vestiendi de iis potestatem in *d. c. 5. d. B.* plus verò esse co-
gnoscere de feudis, quàm de iisdem investire; denegato
itaque quod plus est, denegari videtur etiam quod minus
est. vid. quos allegat *Buxdorf. ad. A. B. concl. 62. lit. c.* Sed
consequentiam hanc immotam non esse ostendit *Limn.*
150 *d. loc.* cui consentit hactenus etiam *Buxdorf. d. concl. 62.*
lit. d. Adducunt præterea textum ex *R. J. von Regiment*
zu Wormbs an. 1521. aufgerichte. S. ob auch Sachen für
sien/ Fürstenthum/ Herzogthum/ Graffschaffen etc. belang
end/ so vom Reich zu Lehn rühren/ so einem Theil gånze
155 *lich und endlich abgesprochen werden sollen/ derselben Er*
känntniß wollen wir uns hierin auch vorbehalten haben.
Propter quem textum *Buxdorf. d. concl. 62.* commotus est,
ut negativam amplexus sit, licet alias in affirmativam in-
clinaret. Verum *Resp. idem Limn.* dictum textum
160 nõ loqui de *Serenis. nostris Vicariis*, utpote quibus *Jus an-*
tiquitus quæsitum Carol. V. Imperator adimere neuti-
quam potuisset; sed de Vicario, quem ipse Carol. V. tunc
temporis ordinavit, sibiq; ipsi substituit; Huic igitur qua-
lemcunq; potestatem tribuendi Jus penes constituentem
165 *fuit: Concludit inde Serenis. Electores Saxonie &*
Palatinum etiam de feudis Principum sine ulla
distinctione judicare posse, ita tamen, ut illorum
potestas major non sit, quam Imperatoris; nempe ubi il-
le, ita & hi pares cogantur adhibere curia.

170 II. Exemplum est in potestate ad beneficia Ec-
clesiastica præsentandi, & *Dittes Gabe zuverlahen.*
Hæc non exigui momenti res habetur *Jure Canonico;*
utpote quo *Episcopus non alii quam Vicario suo genera-*

li potestatem hanc committere potest. *Gloss. in c. statutum. d. prabend. in 6. & in c. deliberatione. verb. cuiusque. d. of. 175 sic. legat. eod. & quidem non generali sed speciali mandato. c. ult. d. offic. Vicarii.* Exercent vero illam **I. concedendo primarias preces in beneficiis vacantibus.** De quibus *vid. Freber. nos. ad Petr. d. Andlo lib. 2. c. 6.* Hoc num hodie post *Constit. pacis Religionis* Vicariis competat, in territoriis Protestantium? inter quosdam disceptatur. In negativam abiit *Petr. Syring. Dissert. ad Pat. Relig. concl. 37.* eò quod hæc potestas Imperatori competat non J. superioritatis, sed ex concessione Papæ; qui vero nihil Juris habet in territoriis Protestantium. E. nec Imperatori ipse, nec Imperator Vicariis eam concedere potest. Contrarium vero defendit *Arum. Disc. 3. ad A. B. lb. 35.* asserens: Imperatori non indultu papali, sed vi superioritatis competere. *vid. Rumel. ad A. B. Dissert. 4. lb. 16. ab eo alle. 190 gati. Schvvanman. in decis. Cameral. pag. 99.* **II. Ex Jure Patronatus præsentando.** *vid. Buxdorf. ad A. B. concl. 65.*

III. In potestate recolligendi redditus & proventus, des Reichs Rent und Mus. ein; usamsen / non tamen in proprios usus, sed Imperii eos impendere debent. *195 Rumel. ad A. B. Dissert. 4. lb. 18. Buxdorf. ad A. B. concl. 66.* deductis tamen impensis, quas fecerunt. *arg. l. 10. §. 9. mand. Arum. Disc. ad A. B. lb. 36.*

IV. In potestate investiendi de feudis & Juramentum fidelitatis à Vasallis vice & nomine Sacr. Imperii recipiendi. Hic dobitari potest, cum antiqui feudi (de quo casu omnino hic sermo est, cum feuda nova concedendi potestas Vicariis non competierit) renovatio duobus casibus fieri debeat; vel
muta-

200 mutata personâ Domini ; vel mutata personâ Vasalli: an
uterque casus hoc loco intelligatur, ita ut Omnes Im-
perii Vasalli, sicut mortuo Imperatore à succes-
sore ejus, ita etiam à Vicariis investituram pete-
re debeant: an vero posterior saltem, ita, ut NOVUS

205 Vasalli successor Imperio vacante, à Vicariis re-
novationem investituræ petere possit? Posterius
affirmat *Limn.* adeoque novus Vasalli successor ab Impe-
ratore nondum investitus à Vicariis ut investituram pe-
tat, opus habet, ne ipsi labatur annus præfinitus. *c. un. pr.*

210 *a. F. 29. c. un. pr. 1. F. 22.* Atque hujus solius intuitu pe-
tendam esse investituram statuit. *Rumelin. ad A. B. Dissert.*
4. tb. 19. rationem affert *Arum. Disc. 3. A. B. 16. 37.* ubi addit:
quare renovatio investituræ à Vicariis facta à Rege Rom.
sit facienda, | juxta *verb. A. B. c. 5. add. Buxdorff. ad A. B.*

215 *concl. 67.* ubi subjicit, quid de casu, si duo de Vicariatu
contendant, fieri à Vasallis debeat & possit.

Hæc sunt Exempla. Limitatio pertinet ad hoc ultimū:
quâ à potestate investiendi Vicariis cōcessa excipiuntur
feuda Principum, & illa quæ *Sahn, Lehn* vulgari-
220 ter appellantur; utpote quorum investitura & collatio
soli Imperatori & Regi Romanor. specialiter reservatur.

Hic itidem *Qz.* Anne eo saltem casu Vicariis liceat
investituram conferre ejusmodi feudorum, ubi
alias annum spatium Vasallo sit elapsurum

225 tempore Vicariatus? Affirmativam amplectitur
Brautl. ap. Arum. d. 7. publ. Disc. 1. vol. 3. tb. 76. statuens:
ubi Vicariatus ultra bicennium se extendit, licere Sereniss.

Vicari-

Vicariis investituram conferre; ne Vasalli lapsu temporis
 immerentes læderentur; nititur autoritate *Arum. qui*
Disc. 3. ad A.B. lb. 29. assertionem hanc probatum it. *per* 230
text. ex R. J. von Regiment Wormatia an. 1521. 5. und be-
 halten uns bevor die Belehnung der Lehen und Regalien
 derjenigen/die sie unter den Fahnen öffentlich mit So-
 lennitäten pflügen zuempfangen/zuverleihen. Und sollen
 vorgemelde unser Stadthalter und Regiment aus redli- 235
 chen Ursachen solche Empfängniß/ und sonderlich/ ob
 wir außserhalb des Reichs wären/ nach Verscheynung des
 ersten Jahres/darin einen jeden seine Regalien zu empfan-
 gen gebühret/noch ein Jahr lang Indult und Ersträckung: 40
 zu geben Macht haben. Doch daß der/dem also Ersträ-
 ckung zu Empfängniß der Lehen geben wird/ an Endes
 statt gelobe und zusage/in aller Maß/ uns und dem Reich
 von wegen solcher Lehen verpflücht zu seyn und zugewar- 45
 ten/als ob er die Lehn empfangen und die Eydes Pflücht
 gethan hätte. Und mag er alsdann die Regalien und Le-
 hen in aller Masse gebrauchen/als ob sie ihm geliehen wä-
 ren. Und solten wir mitler Zeit des obgemelden Indults/
 deßfalls solcher gegebenen Ersträckung nicht ins Reich und
 Hochteutschland kommen; alsdenn sollen und wollen wir 50
 heraus Befelch thun/an unser Statt solche Regalien/ wie
 sichs gebühret/zuverleihen. *Ex his equidē apparere vide-*
tur, in casu absentia posse Imperatorē Vicariis concedere
& mandare ut investiturā feudorum regalium facerent;
de quo casu etiam Arum. loqui videtur; Quod vero 255
Brausl. d. loc. etiam ad casum Imperatoris defuncti ex-
tendat, id Limn.; lib. 3. c. 12. n. 24. seqq. displicet; nec sine
tatione, tum quod tali casu, posteriori scil. nemo adsit,
qui Vicariis id concedere possit, nec tamen per A.B. illis

260 sit concessum, quin potius expresse prohibitum; tūm
quod talis casus ut per biennium Imperium vacet: juxta
tenorem *A. B.* vix contingere posset, & ut maxime contin-
geret, nulla tamen inde læsio Vasallis accideret, ut pote
quib9 tempus, quo citra culpam suam investituram pete-
265 re nequeunt, sicut ex aliis justis causis, fatale non currit. *c.*
un. in fin. d. prohibet. feudi alienat. 1. F. 22. 2. F. 25. c. un.

Porro aliam quæstionem movent hic ex verbis:

SahnLehn: An etiam illa quæ vulgariter **Ec-
270 pterLehn** vocari solent; pura Principum Ecclesiasti-
corum: ut ArchiEpiscoporū, Episcoporum, Abbatum &c.
quippe quæ non per sceptrum sed baculum confirman-
tur; sub limitatione hac comprehensa intelligan-
tur? *Buxdorf. ad A. B. concl. 63.* utrinque rationes suppeditat,
275 in negativam tamen videtur proclivior. *Limn. d. L.* af-
firmative simpliciter respondet, quia illa feuda, ut ut sub
voce: **SahnLehn**/non comprehendi videantur; tamen
sub feudis Principum inclusa sunt; nam Ecclesiastici illi,
licet nativitate & ortu non omnes sint Principes; Digni-
280 tate tamen & concessione feudorum principalium, Prin-
cipibus æquiparantur, imò ita vocantur. Probatur id et-
iam per *constitution. Ruperti Imp. ap. Freber. Not. ad Petr. d.*
Andl. lib. 2. c. 10. fol. 193. ubi nominatim Archiepiscoporum
feuda, & omnia illa quæ cum vexillis & gladiis recipi con-
285 sueverunt, excipiuntur. *add. Besold. d. Jdséf. Imp. Rom. c.*
14. Cluten. Syll. rer. quotidian. concl. 26. lit. c. b. & 1. Rumel.
ad A. B. Dissert. 4. sb. 19. Magis dubitatur de feudis **Co-**
mitum & Baronum, num & hæc excepta intelligan-
tur? *Buxdorf. ad A. B. concl. 68.* allatis rationibus dubitan-
290 di & decidendi, in affirmativam transcendit. Hæc de pri-
ma Regula ejusque Limitatione.

Altera

Altera Regula continet Vicariis interdicta:
 verb. Ipse tamen Comes Palatinus omne genus
 alienationis seu obligationis rerum Imperiali-
 um hujusmodi provisionis tempore expressè si-
 bi noverit interdictum. Recte; sic enim Cæsar ipse
 juramento facultates Imperii non distrahere, oppignora-
 re aut alio quovis modo deteriorare, promittere cogitur.
Schleid. lib. 1. de statu Reliq. Petr. Greg. Tholosan. lib. 3. d. republ.
c. 8. Idem habetur in Capitul. Carol. V. §. Zu dem. 9. & §. 300
 Und ob wir 10. Ferdin. I. §. Zu dem. 8. & §. 9. Maximil.
 II. §. Zu dem. 6. & §. 7. Rudolphi II. §. Zu dem 8. & 9.
 Matthiæ. §. Zu dem. 8. 9. & 10. Ferdin. II. §. Zu dem.
 8. Ferdin. III. §. Zu dem. 9. & 10. Ferdin. IV. §. Zu dem.
 9. & §. 10. Leopoldi I moderni Imperatoris invictissimi. §. 301
 Zu dem. 10. Quin potius illegitime alienata & ab Imperio
 avulsa omnibus viribus recuperare studeant per allegat.
 Capit. §. §. Hinc recte Rudolphus I. ea, quæ Comes Pa-
 latinus & Marchio Badensis tempore interregni occupa-
 verant armis repetiit. *Mutius lib. 21. Chron. p. 194. vid. Arum. 305*
Disc. 3. ad A. B. tb. 43. Hic observanda est diversitas in versi-
 one germanica, ubi: Und derselbe Pfalzgraff hat aus
 Käyserl. Güte zu verbieten alle Veräußerung und Ver-
 pfändung der Güter so zum Reich gehören / Zeit seiner
 Verweisung. Verum latinus textus, utpote fons, quem ex
 Archivo Elect. Pal. exhibet *Gold. Tom. 1. Const. Imp. fol. 105.*
 110. 126. præferendus est.

Disquiritur hic: An in alienationibus feudorum Im-
 perii consensum suum adhibere possint? *Rumelin. ad A. 8.*
Diff. 4. tb. 20. affirmativam amplectitur, eo casu, ubi Im-
 perator

perator ipse facile assensurus creditur. *Buxdorf. ad A. B. lb. 20.* varias pro utraque sententia affert rationes. Hæc de potestate in A. B. Sereniss. Vicariis concessâ, prohibitive.

sed quid de reliqua in A. B. non expressa sentiendum? *Limn. d. loc. n. 82. seqq.* putat, in A. B. contineri mandatum speciale, non igitur plus intelligi concessum, quam ibidem expressum. *per. l. 5. pr. mandati.* Alii contra statuunt. Serenissimos nostros Vicarios omnia omnino peragere posse, quæ Imperator ipse, nisi specialiter quid inveniatur prohibitum. *Rumelin. ad A. B. Diff. 4. tb. 15. 21. ibiq. allegati. add. Buxdorf. ad A. B. lb. 71.* ubi multas pro hac sententia rationes collegit. Imò *Quirin. Cubach. lib. 2. Jprud. publ. c. 30.* eò ampliat, ut dicat, extra casus exceptos in tantum Vicariorum potestatem æqualem esse cum Imperatoris potestate circa Jura Imperii, ut illis etiam exercitium actuum Imperatori reservatorum competat: cui consentire videtur *Buxdorf. ad A. B. tb. 72.* ubi non paucos dissentientes allegat. & in *tb. 73.* de iis quæ meræ gratiæ sunt, idè statuit. Hinc Exempla adducunt 1. de potestate cõfirmandi Academias. quam *Limn. ipse J. publ. lib. 8. c. 1. n. 35.* non abnegat, motus ex eadem ratione, quia in A. B. non est prohibita. 2. In potestate spurios, Bastardos & quoslibet damnato & illicito coitu procreatos; etiam Illustrium, Ducum, Principum, Comitum &c. filios legitimandi. apud *Freber. orig. Palat. lib. 1. c. 15. & in not. ad Petr. d. Andl. c. 10. Rumelin. Diff. 4. tb. 22.* 3. In potestate creandi Equites, Nobiles, (comprobatum hoc dedit Sereniss. nolter E. Saxon. Vicariatus sui tempore.

Anno 1657. Doctorem quendam Juris, honorabili hodie; 45
 spartâ fungentem, Nobilem, ^{11^{ma}} Comitemque Palatinum,
 creando; cujus nomen, cum paucos hoc exemplum lateat
bit, studiô hic taceo.) Notarios publicos & Tabelli-
 ones. 4. Inducias moratorias concedendi. *Sinold-*
cognomens. Schûl. Dissert. d. Vicariat. Imperii. tb. 12. Rumel. 350
d. l. 5. aliquem in protectionem sacri Rom. Im-
perii recipiendi. Martin. Mager. à Schönberg tractat. d.
advocat. armat. c. 9. num. 712. Zach. de Bechlingen.

Sed prosperandum ad

CAP. VI. & ULT.

De Vicariatus finitione, quæque eam
insequuntur.

Varii cum per hæcenus dicta sint Vicarii, varios, ^I
 quibus iidem tales esse desinunt, modos esse, manifestum
 est. Temporales quidem, tum universales, tum particula-
 res, tempore, ad quod destinati sunt, finito, vicariam
 suam potestatem deponere, dubium non est; de quibus ^S
 etiam multa dicere, neque è re, neque de scopo nostro
 fuit. Nostros verò Potentissimos, Serenissimosq;
 Vicarios quod attinet: Rex Romanorum vicariam
 deponit, cum ordinariam, ejus scil. cujus vices gerit, po-
 testatem adipiscitur. *arg. l. 58. d. Judic. quod accidere di-* ^{OR}
ximus, simul ac Imperator in fata secessit. R. J. August. d.
An. 1559. pr. ibi: Im fall der Erledigung des Keyserthums
unzweiffentlichen rechten successor, und erwählten Röm.
Keyser &c.

Duo Serenissimi EE. perpetuam quidem & or-
 dinariam Lege Imperii concessam habent potestatem, ¹⁵
 eam tamen non semper sed certis saltem casibus, ut supr.

c. 3. dictum, exercere possunt; Casibus igitur illis cessanti-
bus, exercitium deponunt, puta : in casu vacantia, : um
novus Imperator electus fuerit. ubi tamen ex parte electi
20 requiritur etiam acceptatio & presentia; absentis enim
electi adventus est expectandus: prout contigit in Caro-
lo V. qui An. 1519. Mens. Jun. electus, non longe post et-
iam acceptavit electionem; tamen Serenissimi Vica-
rii Vicariatum usque ad ejusdem adventum in
25 Imperium retinuerunt An. 1520. sicut ex quibusdam
auroribus probat Buxdorf. ad A. B. concl. 75. In casu vero
absentia, vel alius impedimenti, cum absentia vel impe-
dimentum illud cessaverit. *Rumelin. Diss. 4. ad A. B. tb. 23.*
Finito vero, dicto modo, vicariatu, Imperium Imperatori
30 resignare debent; qui tamen ea, quae vicariatus tempore
legitimè gesta sunt approbare & ratificare debet. sicut
apparet aus der Beschreibung *Caroli V. ap. Gold. T. 1.*
Const. Imp. part. ult. Itemque ex Capitulationibus ut Ca-
roli V. §. 26. wir sollen und wollen auch alles das / so durch
35 die zwehn des H. Reichs Churfürsten und Vicarien, in
mitler Zeit so das vacire, laut der güldnen Bullen / und
nach vermag des Reichs Ordnungen / gehandelt / und ver-
glichen / genehm haben / auch confirmiren und ratificiren,
in der allerbesten und bestendigsten Form / wie sich dasselbe
40 wohl geziemet und gebühret. Eadem verba repetuntur in
Capitul. Matthiae. §. so sollen und wollen &c. 37. It. in
Capitulat. Ferdin. II. §. so wollen und sollen. &c. 36. At-
que hæc de Nobilissima hac Vicariatus materia dixisse
sufficiant.

FINIS.

JOHANN FRIDERICUS GEORGI.

J. V. D.

Generoso, ac Nobilissimo

DN. JOHAN. ADOLPHO. MARSCHALCH.
Amico Charissimo, atq; Auditori suo solertissimo
D. S. O.

Q*uantos Generose mentes alant vera virtutis stimulos, vel
ex Tuo, Generose Juvenis, exemplo probare possumus. Nam
us Parentum Tuorum quos Familiae suae splendidis-
sima Decus verè appellamus, similis aliquando evaderes; ut
Fratrum Tuorum natu majorum, quos Sereniss. Principum
Gratiâ dignos propria virtus jam dudum effecit, vestigia pre-
meres, omnem à Te moveri lapidem nullo certius specimine com-
probare posses, quam quod nunc edidisti. Per præsentem signi-
dem de Sereniss. Imperii nostri Romano-Germanici
Vicariorum augustâ potestate: discursum publici Juris, egre-
giam prudentiam prodis, simulq; sic Potentissimo Electori
Saxoniae, Principi Tuo Clementissimo subjectissimam,
animi Tui devotionem submissè exhibes, cum Majestatica Ele-
ctoratui huic adherentia regalia pandis. Prudenter sanè
agis, dum hac agis. Serenissimus Noster Vicarius multos
sibi subjectos alit Vicarios, quibus juxta Justiniani nostri moni-
tum Respub. in partibus ejus gubernanda conceditur; Hos in-
ter Potentissimi Elector. Gratiâ dignum industriâ Tuâ lo-
cum aliquando obtinebis. Prudenter & hoc agis, quod non cum
illis sentis, qui privati, publicivæ Juris scientiam leviter & instar
canis Nilum bibentis, primis saltè labris attingere sattagunt. In
bis*

his enim scientiarum plantula, utpote radicibus destituta, exarescere, simul ac rivulis, quibus ad tempus irrigantur, docentium carere incipiunt. Non hos sectatus es, sed illos, qui vera Nobilitatis insignia gestare desiderant. Hac ut impetrares Tibi ipsi vilis sapè fuisti; Corporis per aliquot annos conflictu pertinacium affectuum agitati, curam parvi pendere sustinuisti. Animo nimirum agitati **Mucianum illud**: Turpe esse Patricio, & Nobili, Jus, in quo versaretur ignorare. Hoc opprobrium ut evitares, omnes vires hæcenus intendis. Saltem verò per ardua versantibus periculosos esse maturè edoctus, **Themidis nostra culmina** non nisi lento gradu ascendere paras; Id dicam: ad salutanda Jprud. limina benè preparatus accessisti. Oculatus ipse testis vera asseverare possum. Cùm ante sexennium, & quod excurrit, à Generoso Dn. Parente Tuo vocatus, Tuo Fratrumq; Tuorum ingenio excolendo domesticos intra Lares operam darem, nihil à Vobis pratermissum animadverti, quod vel ad stylum exercendum, vel veram Philosophiam hauriendam conducere, Vobisque ac studio, quod intendebatis Juridico præjudicium facere posset. Nomothesium etiam nostram eo modo tractare cœpisti, quem ipse Nomothetes præscripsit. More scil. prudentis Architectæ; qui egregie forma structuram erecturus, de fundamento firmiter stabiliendo primam suscipit sollicitudinem. Nullus itaque dubito, si ut benè cœpisti, benè pergis (modò per valetudinem corporis non impediaris) fore, ut Nobilis Eruditionis lauream brevi sis meriturus. Deus Te voti mei reddat participem! Vale! Faveque Tui amantis sumo. Dab. è Musæo. Pridiè Kalend. April. A. S. N. M. DC. LXVI.

